

ЗВІТ ЗІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

2020

Було виділено близько
26 мільйонів гривень
на підтримку армії, шкіл, культурних
пам'яток та на боротьбу
з пандемією COVID-19.

2020 рік став небаченим для нинішніх поколінь викликом. Увесь світ переконався у тому, що надважливо мати доступ до ефективних та доступних ліків. Тож аби забезпечити необхідними лікарськими засобами наших співвітчизників і мешканців багатьох інших країн, ми ні на мить не зупиняли своє виробництво, водночас докладаючи всіх можливих зусиль до того, щоб убезпечити від ризиків наших співробітників.

Попри всі складнощі, ми змогли вкотре підтвердити своє лідерство на українському фармацевтичному ринку з часткою приблизно 6 %. Ми випустили 21 новий продукт і ще орієнтовно 100 лікарських препаратів на стадії розробки. Понад те, до свого 95-річчя у «Фармак» відкрили нову лінію з виробництва готових лікарських засобів, яка збільшить випуск стерильних рідких лікарських засобів, попит на які під час пандемії значно зріс.

У 2020 році продовжив діяльність Благодійний фонд Родини Жебровських*, що вже багато років допомагає українцям. Було виділено близько 26 мільйонів гривень на під-

тримку армії, шкіл, культурних пам'яток та на боротьбу з пандемією COVID-19.

Ми бачимо, як зараз увесь світ об'єднується навколо боротьби з коронавірусом. Так само, спільними зусиллями, мають вирішуватися й глобальні проблеми: зміни клімату, соціальна нерівність, ірраціональне споживання природних ресурсів тощо. Тому ми впроваджуємо принципи сталого розвитку у свою діяльність, а також поширюємо інформацію серед усіх наших стейкхолдерів та намагаємося бути взірцем соціально відповідального бізнесу.

Філя ЖЕБРОВСЬКА,
Голова Наглядової ради
«Фармак»

* Благодійний фонд Родини Жебровських – правонаступник Благодійного фонду «Фармак».

Деяких препаратів бракувало на ринку, тому ми повністю зупинили постачання на експорт. Аби передусім *забезпечити українців.*

Період, за який ми звітуємо, став справжнім челенджем і для нас, і для всього світу. По-перше, в період пандемії в Україні різко зросла потреба у препаратах з протоколу лікування COVID-19. По-друге, нам треба було швидко реагувати на кризові ситуації, що виникали в країні: повна відсутність дезрозчинів, незабезпеченість лікарень базовим обладнанням, засобами захисту для боротьби із COVID-19. Вважаю, ми гідно впоралися з цим викликом із зірочкою.

Насамперед ми подбали про своїх працівників. Це, як у літаку, – одягаєш кисневу маску спочатку на себе, а потім на дитину. Ми налагодили логістику, забезпечили засобами захисту працівників та застрахували від COVID-19. Станом на кінець 2020 року було застраховано 98 % працівників компанії. Наші співробітники працювали понаднормово, аби не допустити дефіциту критичних ліків в Україні. Деяких препаратів бракувало на ринку, тому ми повністю зупинили постачання на експорт. Аби передусім забезпечити українців. Нам вдалося швидко перелаштувати корвалольну лінію для виготовлення дезінфекторів і випустити близько 10 мільйонів упаковок.

Незважаючи на складний час, підтримали лікарні. Коштами Благодійного фонду Родини Жебрівських* було закуплено медичне обладнання, засоби індивідуального захисту для лікарень у різних куточках України.

Попри усі складнощі, ми продовжували інтегрувати стандарти сталого розвитку в наші бізнес-процеси. У цьому звіті ми демонструємо результати нашої діяльності в економічній та соціальній сферах і надаємо інформацію про вплив на екологію.

Для нашої компанії це вже другий звіт. Завдяки йому ми дивимося на себе збоку та розуміємо, чого вдалося досягти за звітний рік та як змінилася компанія. Сподіваюся, цей звіт надасть вичерпну і зрозумілу інформацію про нашу діяльність усім зацікавленим особам та забезпечить необхідний рівень прозорості компанії.

Володимир КОСТЮК,
Виконавчий директор
«Фармак»

* Благодійний фонд Родини Жебрівських – правонаступник Благодійного фонду «Фармак».

01

ВСТУП

Місія, бачення, цінності
та політика компанії **8**

Наші пріоритетні цілі **11**

03

РОЗВИТОК НАУКИ І ОСВІТИ

Наука – в основі всіх процесів **23**

Зберігати та розвивати науковий,
інтелектуальний потенціал країни **24**

У співпраці з Глобальним
договором ООН **25**

Наукові та освітні проєкти «Фармак» **25**

«Екошкола» **26**

05

ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Екологічна політика «Фармак» **36**

Заходи для зменшення викидів у атмосферу **37**

Очищення стічних вод: сучасні рішення **38**

Розумне поводження з відходами **40**

Ощадливе ставлення до ресурсів **42**

Коло одностумців **43**

02

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПНИМИ ЛІКАМИ

Портфель лідера **13**

Доступність якісних ліків **14**

Виробництво у режимі нон-стоп **15**

Постійне підвищення рівня знань лікарів **17**

В основі всіх процесів – якість **18**

Із думкою про майбутнє **19**

Вихід на новий щабель **20**

04

ГІДНА ПРАЦЯ ТА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ

Найвища цінність – люди **28**

Наша команда **29**

Турбота про співробітників **30**

Напрями підтримки фармаківців **31**

Частка експорту зростає **32**

Сумлінна сплата податків **34**

06

РОЗВИТОК ГРОМАД. БЛАГОДІЙНІСТЬ

Благодійний фонд Родини Жебрівських **45**

Боротьба із COVID-19 **46**

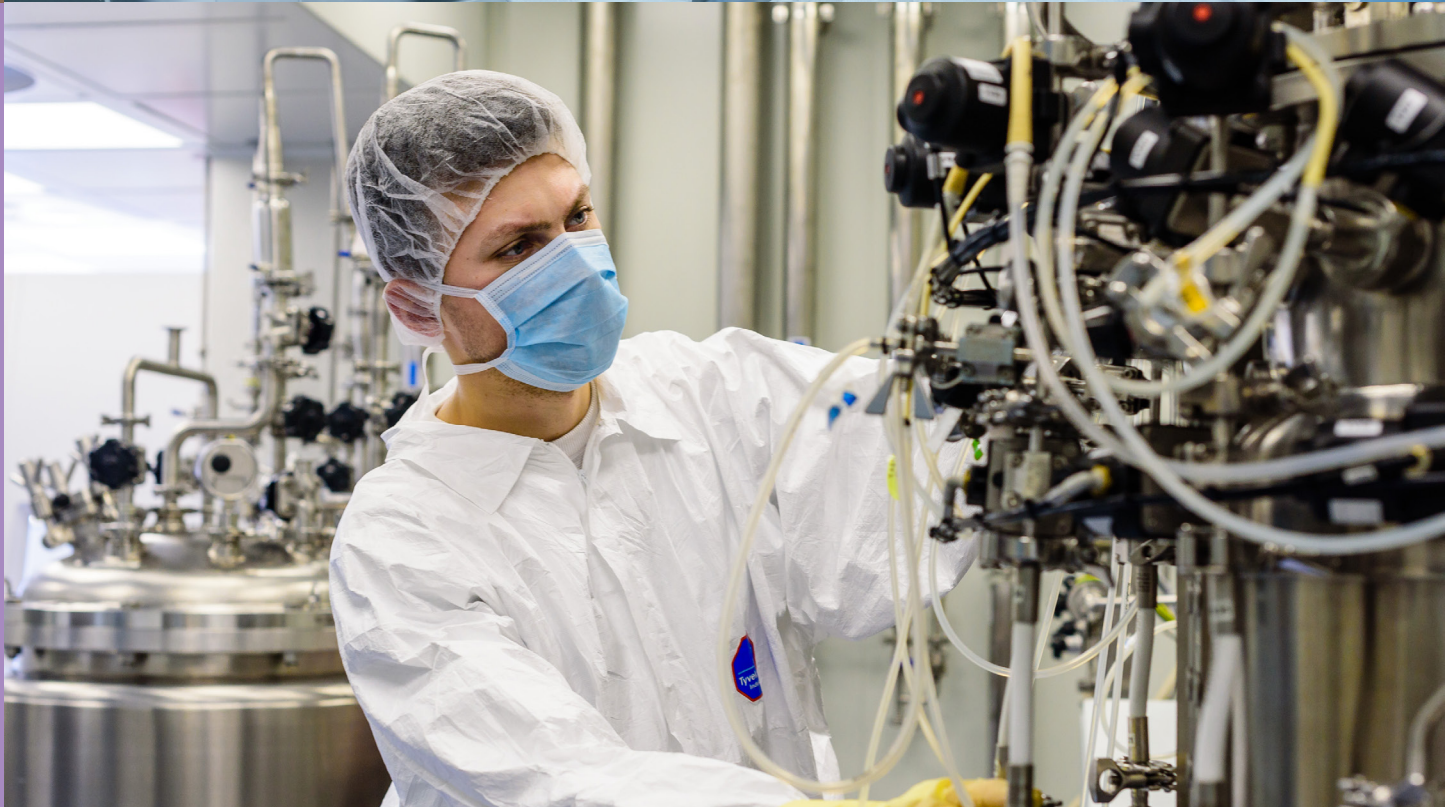
Зберігаючи історичну пам'ять **47**

Добро – дитячими руками **48**

Разом покращуємо світ **49**

Підтримка місцевих громад **50**

**ДОДАТОК 1. ПОКАЗНИКИ
ЗВІТНОСТІ ВІДПОВІДНО ДО
СТАНДАРТІВ GRI 52**

Розділ **1**
ВСТУП

«ФАРМАК» у цифрах

У РАМКАХ ПРОЄКТУ «ЕКОШКОЛА» У

25

ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ ПРОВЕДЕНО
ЕКОФЕСТИВАЛЬ

98 %

ПРАЦІВНИКІВ КОМПАНІЇ
ЗАСТРАХОВАНО ВІД COVID-19ВІДКРИТО НОВУ ЛІНІЮ
З ВИРОБНИЦТВА
СТЕРИЛЬНИХ РІДКИХ
ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВВСТАНОВЛЕНО
229КОМБІНОВАНИХ ДАТЧИКІВ ОСВІТЛЕНOSTІ
ТА РУХУ НА СИСТЕМУ ОСВІТЛЕННЯ
СХОДОВИХ КЛІТИН ТА
В ХОЛАХ САНІТАРНИХ ВУЗЛІВ БУДІВЕЛЬ

ЧИСЕЛЬНІСТЬ ПРАЦІВНИКІВ

2761

З 2020 РОКУ «ФАРМАК»
РОЗПОЧАВ ПРОДАЖІ НА РИНКИ

Ізраїлю

Данії

Франції

Італії

Чехії

Мексика

Колумбії

Сінгапуру

5,6 %

ЧАСТКА РИНКУ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

(за даними компанії «Проксіма Рісерч»)

КІЛЬКІСТЬ НАЙМЕНУВАНЬ
ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

424

КІЛЬКІСТЬ
ПРЕДСТАВНИЦТВ

4

Узбекистан, Казахстан,
Киргизстан, БілорусьСТВОРЕНО ТЕСТ-СИСТЕМУ ДЛЯ
ВИЯВЛЕННЯ КОРОНАВІРУСУ
SARS-COV-2 ТА ЙОГО НОВІТНІХ
ВАРІАНТІВВПРОВАДЖЕНО У ПРОМИСЛОВЕ
ВИРОБНИЦТВО21
НОВИЙ ПРОДУКТ

ЗАВЕРШЕНО РОЗРОБКУ

14

НОВИХ ЛІКАРСЬКИХ ПРЕПАРАТІВ

«ФАРМАК»

у цифрах

НА **33,05** %ЗМЕНШЕНО ВИКИДИ ЗАБРУДНЮЮЧИХ
РЕЧОВИН В АТМОСФЕРУ
(порівняно з 2019 роком)НА **13,45** %ЗМЕНШЕНО СПОЖИВАННЯ ПРИРОДНОГО ГАЗУ
(порівняно з 2019 роком) **136,6** КГВІДПРАЦЬОВАНИХ БАТАРЕЙОК
ЗІБРАНО ТА ПЕРЕДАНО
НА ПЕРЕРОБКУ В М. КИЇВ, **14,0** КГ

У М. ШОСТКА

11541,0 КГОФІСНОЇ МАКУЛАТУРИ ЗІБРАНО
ТА ПЕРЕДАНО НА ПЕРЕРОБКУ (М. КИЇВ)КЛЮЧОВІ ФІНАНСОВІ
ПОКАЗНИКИ

ВИРУЧКА ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ

7,52 МЛРД ГРНВІДВАНТАЖЕНО НА ВНУТРІШНІЙ
РИНОК УКРАЇНИ**5,29** МЛРД ГРН
(70,4 % ВІД ЗАГАЛЬНИХ ПРОДАЖІВ)

ВІДВАНТАЖЕНО НА ЕКСПОРТ

2,23 МЛРД ГРН
(29,6 % ВІД ЗАГАЛЬНИХ ПРОДАЖІВ)

КАПІТАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ

1 275 МЛН ГРН
(ЗБІЛЬШЕНО НА 78 %)

ІНВЕСТИЦІЇ В РОЗРОБКИ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ

448 МЛН ГРН

ІНВЕСТИЦІЇ В МОДЕРНІЗАЦІЮ ВИРОБНИЦТВ

1,3 МЛРД ГРН

СПЛАЧЕНІ ПОДАТКИ

712,1 МЛН ГРН

Місія

робити доступним лікування сучасними ефективними лікарськими засобами, допомагаючи людині бути здоровою та щасливою.

Бачення

«Фармак» – успішна міжнародна фармацевтична компанія, лідер фармацевтичної галузі в Україні з постійно зростаючою часткою ринку, яка має сталу репутацію відповідального бізнесу та надійного партнера. Більша частина прибутку «Фармак» щорічно реінвестується у зростання та розвиток компанії, що дає змогу розширювати бізнес із європейськими стандартами якості в Україні та зміцнювати позиції на міжнародній арені.

Цінності

є фундаментом, що допомагає подолати усі виклики та випробування, реалізувати стратегію та досягти поставлених бізнес-цілей.

- **ЯКІСТЬ** – забезпечення найвищих стандартів і вимог як до продукції компанії, так і до роботи кожного співробітника й колективу в цілому.
- **ЗРОСТАННЯ** – розвиток людини всередині компанії та компанії у масштабах України й усього світу.
- **ПРОФЕСІОНАЛІЗМ** – висока кваліфікація кожного співробітника та компанії в цілому, як основа успіху і гарантія якості.
- **ЗАЛУЧЕНІСТЬ** – сприйняття співробітниками себе частиною компанії та прагнення виконувати роботу якнайкраще, допомагаючи підприємству в реалізації своєї місії.
- **ІННОВАЦІЙНІСТЬ** – застосування передових практик у виробництві та управлінні, пошук вирішення завдань інноваційним способом.

Політика

Політика «Фармак» щодо якості та безпечності, фармаконагляду, енергоменеджменту, охорони праці та захисту довкілля.

«Фармак» – лідер фармацевтичної галузі України* у розробці, виробництві та постачанні якісних, ефективних і безпечних лікарських засобів, медичних виробів і дієтичних добавок.

Запорукою успіху та визнання компанії на національному та міжнародному рівнях є впровадження, підтримка та постійне поліпшення інтегрованої системи управління бізнесом на засадах належних практик фармацевтичної діяльності (GxP), міжнародних стандартів ISO 9001, ISO 13485, ISO 14001, ISO 22000, ISO 45001, ISO 50001, чинних нормативно-правових документів, застосовних до діяльності компанії та Цілей Глобального договору ООН.

Найвище керівництво «Фармак», усвідомлюючи свою відповідальність за діяльність, продукцію та послуги компанії і їхній вплив на споживачів, замовників, співробітників компанії та інші зацікавлені сторони, а також на довкілля та використання енергоресурсів, бере на себе зобов'язання, що є основою для встановлення цілей у всіх напрямках інтегрованої системи управління бізнесом:

- задовольняти законодавчі, регуляторні та нормативні вимоги, застосовні до всіх сфер діяльності, продукції та послуг компанії;
- задовольняти потреби й очікування споживачів, замовників, персоналу компанії та інших зацікавлених сторін;
- забезпечувати постійне поліпшення інтегрованої системи управління бізнесом, використовуючи чіткі показники результативності та ефективності;

- застосовувати ризик-орієнтований підхід до всіх систем, процесів, продуктів і послуг компанії;
- впроваджувати інновації у всі сфери діяльності;
- забезпечувати проведення безперервного процесу оцінки інформації про безпеку застосування (співвідношення користь/ризик) усіх лікарських засобів і медичних виробів протягом усього їхнього життєвого циклу;
- забезпечувати простежуваність та цілісність даних шляхом застосування сучасних інформаційних технологій;
- підтримувати чіткі й прозорі процеси зовнішнього та внутрішнього інформування;
- забезпечувати необхідну компетентність, обізнаність та залученість персоналу компанії на всіх рівнях;
- забезпечувати наявність ресурсів, необхідних для підтримки та розвитку бізнесу;
- впроваджувати заходи щодо запобігання забрудненню та зменшення негативного впливу на довкілля, поширювати та розвивати екологічну відповідальність та свідоме споживання природних ресурсів;
- створювати безпечні умови праці, усувати небезпеки та знижувати ризики для здоров'я та життя людини, запобігати виникненню інцидентів, нещасних випадків та професійних захворювань;
- постійно поліпшувати енергетичні характеристики, вдосконалюючи технологічні процеси, запроваджуючи енергоефективні технології та використовуючи енергоефективне устаткування.

Розуміння, підтримання та виконання Політики усім персоналом дозволить забезпечити сталий розвиток компанії, репутацію відповідального бізнесу та надійного партнера заради головної мети – здоров'я людей.

*За обсягами продажу лікарських засобів у грошовому вираженні, за даними Proxima Research

GRI 102-40

ОСНОВНІ ГРУПИ СТЕЙКХОЛДЕРІВ І КАНАЛИ КОМУНІКАЦІЇ

Групи стейкхолдерів	Нефінансовий звіт	Сайт	Гаряча лінія	Соціальні мережі	ЗМІ	Корпоративні видання	Внутрішній портал
Внутрішні							
Працівники	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Акціонери	✓	✓			✓		
Зовнішні							
Споживачі	✓	✓	✓	✓	✓		
Постачальники	✓	✓	✓	✓	✓		
ЗМІ	✓	✓	✓	✓			
Органи держави	✓	✓	✓		✓		
Неурядові організації	✓	✓	✓	✓	✓		
Локальні громади	✓	✓	✓	✓	✓		
Додаткові канали комунікацій передбачають: зустрічі, опитування, інтерв'ю.							

GRI 102-47

СУТТЄВІ ПИТАННЯ:

- 1 ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПНИМИ ЛІКАМИ**
- Доступ до ліків (наявність та доступна ціна)
 - Програми допомоги тим, хто потребує

- 2 ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА**
- Стале використання ресурсів
 - Зменшення викидів в атмосферу
 - Відповідальна утилізація відходів

- 3 РОЗВИТОК НАУКИ І ОСВІТИ**
- Підтримка наукових, освітніх програм
 - Розбудова власного дослідницького центру

- 4 ГІДНА ПРАЦЯ ТА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ**
- Справедливі умови праці
 - Здоров'я і безпека
 - Сумлінна сплата податків

- 5 РОЗВИТОК ГРОМАД. ПАРТНЕРСТВО**
- Підтримка місцевих громад
 - Партнерство заради досягнення Цілей сталого розвитку

«Фармак»

ПРЕЗЕНТУЄ СВІЙ ДРУГИЙ ЗВІТ ЗІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ.

Він охоплює період з 1 січня 2020 року по 31 грудня 2020 року та містить інформацію про вплив діяльності компанії на економічні, соціальні та екологічні аспекти, а також результати, що впливають на досягнення Цілей сталого розвитку ООН відповідно до стандартів Глобальної ініціативи звітності у сфері сталого розвитку GRI (базовий варіант відповідності).

ПРІОРИТЕТНІ ЦІЛІ ДЛЯ КОМПАНІЇ

GRI 102-43

ВЗАЄМОДІЯ ІЗ ЗАЦІКАВЛЕНИМИ СТОРОНАМИ

Своєю діяльністю «Фармак» впливає на широке коло зацікавлених осіб. Компанія будує відкриті та прозорі стосунки з ними. Регулярна взаємодія із стейкхолдерами дає зрозуміти їхні очікування та врахувати під час складання стратегічних планів та цілей компанії.

ГРУПА СТЕЙКХОЛДЕРІВ

ОСНОВНІ ОЧІКУВАННЯ ТА ІНТЕРЕСИ

ПРАЦІВНИКИ

- Гідна оплата праці
- Безпека на робочих місцях
- Рівні можливості
- Соціальна захищеність
- Умови для самореалізації, навчання

АКЦІОНЕРИ

- Гарантія виконання договорів, зобов'язань

СПОЖИВАЧІ

- Найвища якість продукції
- Прийнятні ціни

ПОСТАЧАЛЬНИКИ

- Проведення чесних бізнес-операцій
- Безпечні умови праці
- Своєчасна оплата за надані товари та послуги

ЗМІ

- Прозорість і розкриття фінансової та нефінансової інформації про діяльність компанії

ОРГАНИ ДЕРЖАВНОЇ
ВЛАДИ

- Дотримання законодавства
- Сплата податків
- Експертна допомога у питаннях реформування

НЕУРЯДОВІ
ОРГАНІЗАЦІЇ

- Соціальне партнерство
- Підтримка проєктів

ЛОКАЛЬНІ
ГРОМАДИ

- Розвиток інфраструктури
- Охорона довкілля
- Створення та збереження робочих місць
- Сплата податків до бюджетів усіх рівнів
- Підвищення інвестиційної привабливості регіонів

Розділ

2

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

ДОСТУПНИМИ ЛІКАМИ

Портфель лідера *

«Фармак» фокусується на розробці, виробництві та продажу рецептурних і безрецептурних лікарських засобів широкого переліку, зокрема, генеричних препаратів та препаратів добре вивченого медичного застосування.

14

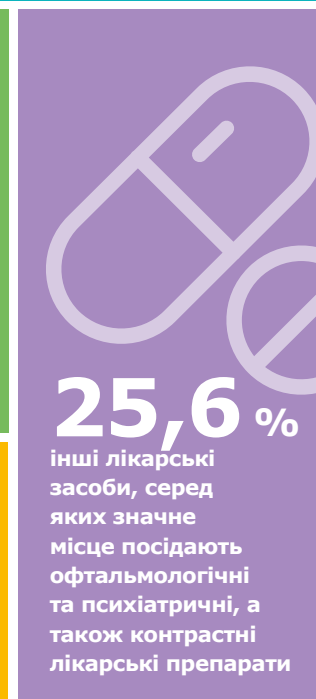
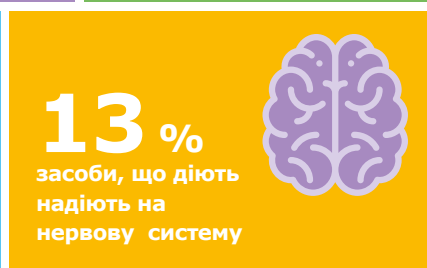
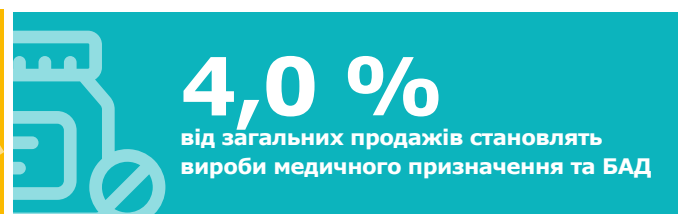
ТЕРАПЕВТИЧНИХ ГРУП:
лікарські засоби від
«Фармак» представлені
в усіх основних напрямках

7

ТЕРАПЕВТИЧНИХ
ГРУП: на них сфокусо-
вано увагу компанії

2

ВЛАСНІ ОРИГІНАЛЬНІ
ПРЕПАРАТИ «ФАРМАК»:
«Амізон», «Антраль» – у
2020 році зайняли част-
ку у 5,2 % від загальних
продажів

*«Фармак» з 2010 року є лідером фармацевтичного ринку України за обсягами продажу лікарських засобів у грошовому вираженні, за даними Proxima Research

Генерики

ДОСТУПНІСТЬ ЯКІСНИХ ЛІКІВ

Виготовлення генеричної продукції, що є відтворенням оригінального препарату за меншу вартість, а також державні програми з реімбурсації – це найефективніші механізми, що відкривають доступ до необхідних лікарських засобів широким верствам населення.

«Фармак» – одна з перших українських фармацевтичних компаній, яка почала доводити біоеквівалентність своєї продукції, тобто підтверджувати відповідність генерика оригіналу шляхом фармакокінетичних досліджень. Переконавши якість і доступність фармакотерапевтичних рішень від «Фармак» не залишилися поза увагою пацієнтів та лікарів. Адже «Фармак» уже 10 років поспіль залишається лідером фармацевтичного ринку України, і лікарські засоби компанії експортуються у понад 30 країн світу.

ПРОГРАМА «ДОСТУПНІ ЛІКИ»

Програма «Доступні ліки» – державна програма реімбурсації, розпочата в Україні у 2017 році. Її мета – зменшити фінансове навантаження на пацієнтів та збільшити до-

ступність ліків. З 1 квітня 2019 року програма адмініструється Національною службою здоров'я України (НСЗУ) і є складовою частиною Програми медичних гарантій.

У межах програми реімбурсації пацієнти, які мають серцево-судинні захворювання, діабет II типу чи бронхіальну астму, можуть отримати лікарські засоби безоплатно або з незначною доплатою.

В Україні програмою «Доступні ліки» користується близько 2,5 млн пацієнтів.

Згідно з даними НСЗУ, «Фармак» за результатами 2020 року залишається лідером державної програми реімбурсації* «Доступні ліки» у тих категоріях лікарських засобів, де компанія представлена.

«Фармак» бере участь у програмі реімбурсації у двох групах захворювань: серцево-судинні та цукровий діабет II типу.

З 2017 року

«Фармак» бере участь у програмі «Доступні ліки» від самого її старту

2,5 млн пацієнтів

користуються програмою, покликаною зробити сучасну фармакологічну терапію доступною

Із 24 молекул, що присутні в програмі, «Фармак» постачає

8 молекул

14,5 %

становить частка «Фармак» у постачанні лікарських засобів за програмою реімбурсації у відшкодуванні в грн

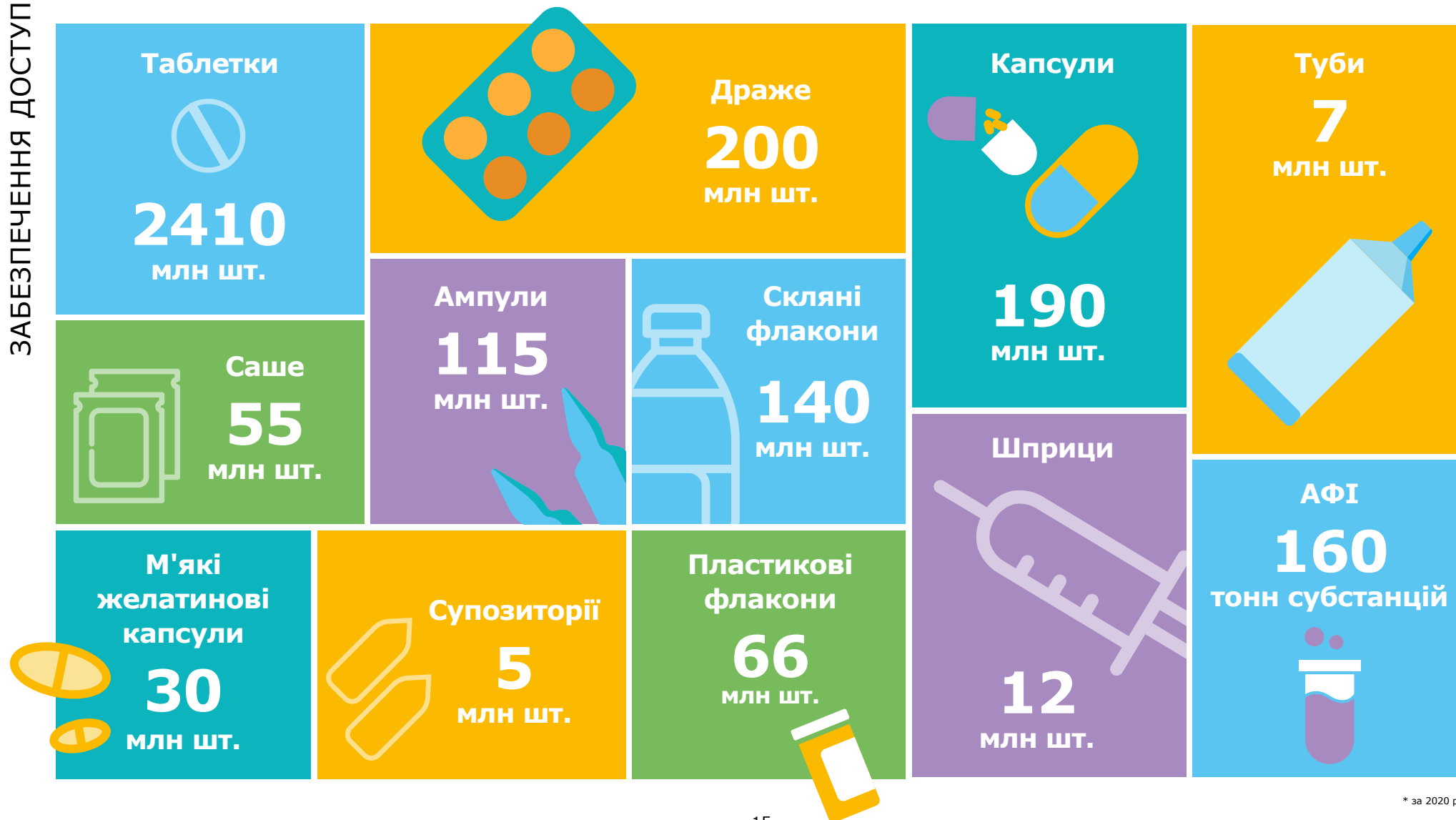
* За результатами 2020 року за даними НСЗУ (Національна служба здоров'я України) <https://nszu.gov.ua/e-data/dashboard/reimb-manufacturer-details>

GRI 102-2

ВИРОБНИЦТВО У РЕЖИМІ

Нон-стоп

Сучасні виробничі потужності дозволяють виготовляти вражаючі обсяги фармакологічної продукції*.

* за 2020 рік

GRI 102-2

ЗА ПІДСУМКАМИ 2020 РОКУ:

21

новий продукт
впроваджено у промислове
виробництво

14

**нових лікарських
засобів**

розроблено та передано
для клінічних досліджень і
реєстрації

185

**міжнародних
непатентованих назв**

містить продуктовий
портфель «Фармак»

424

**номенклатурні
позиції**

були представлені у
прайс-листі компанії

ПОСТІЙНЕ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЗНАНЬ *лікарів*

«Фармак» на регулярній основі проводить семінари, тренінги із залученням міжнародних експертів, як для своїх працівників, так і для лікарів з України та світу.

У 2020 році «Фармак» провів навчання для 2000 закордонних лікарів у рамках програми «Рівень». Зважаючи на карантинний режим, зустрічі відбулися в онлайн-форматі.

Провідні українські професори, доктори медичних наук міжнародного рівня провели вебінари для лікарів із країн СНД і поділилися своїми клінічними напрацювання-

ми, новітніми протоколами, гайдлайнами та підходами у профілактиці й лікуванні захворювань.

Участь у вебінарах узяли сімейні лікарі, травматологи, неврологи, терапевти, анестезіологи, інфекціоністи, урологи та гінекологи з Узбекистану, Киргизстану, Білорусі та Казахстану.

В ОСНОВІ ВСІХ ПРОЦЕСІВ – *якість*

Закріпити за собою лідерські позиції на українському ринку та вийти на міжнародні ринки із жорсткою регуляцією «Фармак» зміг завдяки тому, що завжди неухильно дотримувався вимог якості. Часто випереджаючи вимоги вітчизняного законодавства.

Система якості функціонує відповідно до вимог належних практик фармацевтичної діяльності та стандартів ISO (International Organization for Standardization):

- **ISO 9001**
- **ISO 13485**
- **ISO 14000**
- **ISO 22000**
- **ISO 45001**
- **ISO 50001**

Щороку компанія проходить міжнародні та вітчизняні інспекції і комісій із Європи, Азії та інших частин світу, має європейське визнання GMP (Good Manufacturing Practice,) готових лікарських форм.

ІЗ ДУМКОЮ ПРО майбутнє

Щороку більшу частину прибутків «Фармак» реінвестує у розвиток компанії.

ЗРОСТАННЯ ПОТУЖНОСТЕЙ

Серед інвестиційних проєктів за звітний період – запуск нового цеху з випуску стерильних лікарських засобів і початок будівництва R&D-центру, в якому будуть проводитися біомедичні дослідження.

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ

Крім цього, кошти компанії були спрямовані на модернізацію та дооснащення наявних дільниць, приведення виробничих потужностей у відповідність до вимог FDA (Управління з продовольства та медикаментів США), а також на проєкти з енергозбереження, розвитку лабораторного комплексу, реалізацію IT-проєктів для автоматизації бізнес-процесів тощо.

3,4

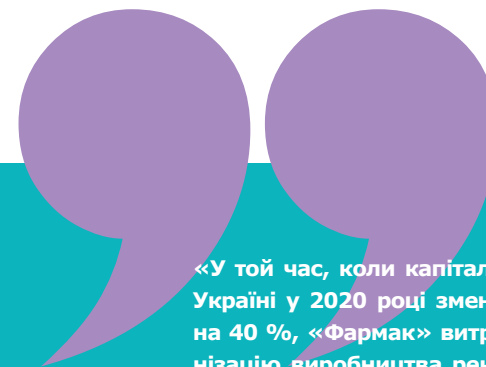
МЛРД ГРН

становили інвестиції «Фармак» у науково-технічний комплекс, виробниче обладнання, дослідницьку діяльність за останні 5 років.

448

МЛН ГРН

становили у 2020 році витрати на дослідження та розробки.

«У той час, коли капітальні інвестиції в Україні у 2020 році зменшилися майже на 40 %, «Фармак» витратив на модернізацію виробництва рекордні 1,3 млрд грн. Левова частка цих коштів пішла на будівництво та оснащення нового виробництва стерильних лікарських засобів, де ми будемо виготовляти вкрай необхідні ліки, які рятують життя як українців, так і жителів усього світу».

Володимир КОСТЮК,
Виконавчий директор
«Фармак»

50

МЛН ЄВРО

було інвестовано у новий виробничий корпус стерильних рідких лікарських засобів, який дасть змогу збільшити випуск стерильних рідких лікарських засобів удвічі. Проєкт тривав 3 роки.

ВИХІД НА *новий* ЩАБЕЛЬ

До свого 95-річчя «Фармак» подвоїв потужності асептичного виробництва. За рахунок нового цеху компанія збільшить випуск стерильних рідких лікарських засобів, попит на які під час пандемії значно зріс.

Новий виробничий корпус – це побудована з нуля семиповерхова будівля, де розміщено понад 20 одиниць основного технологічного обладнання та близько 100 інженерного.

Уперше при проектуванні у «Фармак» застосували технологію тривимірного моделювання

та візуалізації архітектури будівлі й ландшафтного оформлення. Це дало можливість відчутти ефект присутності, об'єктивно оцінити переваги проекту, усунути недоліки під час проектування, а також знизити ризики помилок під час реалізації проекту.

ЛІКАРСЬКІ ФОРМИ, ЩО ЇХ ВИГОТОВЛЯТИМУТЬ У ЦЕХУ:

розчини, емульсії, суспензії для ін'єкцій
в ампулах

1 мл, 2 мл, 3 мл, 5 мл,
20 мл;

розчини, емульсії, суспензії для ін'єкцій
у флаконах

20 мл, 50 мл, 100 мл;

інгаляційні розчини в небулах

2 мл, 4 мл;

очні краплі в пластикових флаконах

10 мл

ВИРОБНИЧІ ПОТУЖНОСТІ НОВИХ ЛІНІЙ (за годину):

до **36 000**
ампул

12 000
флаконів

3600
пластикових флаконів

7500
небул

3
роки

тривав проєкт будівництва та
оснащення нового цеху

3
дільниці
виготовлятимуть
лікарські засоби

136
осіб
працюватимуть на новому
виробничому майданчику

Розділ

РОЗВИТОК НАУКИ І ОСВІТИ

Наука – В ОСНОВІ ВСІХ ПРОЦЕСІВ

Фармацевтика є наукоємною галуззю економіки, що створює серйозну додану вартість усередині країни. Розробка генеричних та оригінальних лікарських засобів відбувається завдяки використанню досягнень фундаментальної і прикладної науки та інноваційних технологій. Науковці «Фармак» у співпраці зі спеціалізованими інститутами створили та дослідили за останні 18 років майже 500 готових лікарських препаратів.

За останні п'ять років інвестиції компанії у науково-технічний комплекс, виробниче обладнання, дослідницьку діяльність становлять 3,4 млрд грн. Сьогодні у «Фармак» працюють 150 науковців, 47 кандидатів наук і п'ять докторів наук. Це дозволяє компанії розробляти нові потрібні українцям продукти.

БУДІВНИЦТВО ІННОВАЦІЙНОГО R&D КОМПЛЕКСУ

R&D (Research & Development) у фармацевтиці – це науково-дослідні комплекси, в яких нові

ідеї ліків стають реальним продуктом. «Фармак» уже понад 20 років веде активну діяльність у сфері R&D. Компанія планує розширювати продуктивний портфель, ринки збуту, розвивати наукові дослідження. Новий сучасний R&D центр допоможе втілити ці плани в життя.

У новому центрі планується продовжити роботи в трьох основних напрямках: готові лікарські форми (рідкі, тверді, супозиторії, парентеральні, суспензії, емульсії та інші); власні АФІ (активні фармацевтичні інгредієнти), а також інноваційний напрям – біотехнологічні АФІ.

НОВІ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ

На базі нового комплексу буде створено спеціальну локацію, де талановиті молоді фахівці зможуть займатися науковою діяльністю і створювати прототипи ліків. Аналоги таких закладів поширені за кордоном, і компанія «Фармак» хоче впровадити подібний досвід в Україні.

SCIENCE

Зберігати ТА РОЗВИВАТИ НАУКОВИЙ, ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ ПОТЕНЦІАЛ КРАЇНИ

З 2014 року в компанії впроваджуються освітні проекти для студентів, що сприяють обміну інформацією та досвідом між студентами, викладачами профільних ВНЗ, провідними науковцями та експертами «Фармак». Студенти мають можливість пройти практику на сучасному виробництві, ознайомитись із технологічними процесами та набути поглиблених знань і навичок відповідно до спеціалізації.

Серед програм, які реалізує «Фармак»: «Школа молодого науковця», «Farmak lab», «Хакатон Farmak Science start». У 2020 році було підписано меморандум про співпрацю із Малою академією наук України. Що має на меті підтримувати талановиту молодь та зміцнювати науковий потенціал України.

ОСВІТНІ ПРОЕКТИ, ЩО РЕАЛІЗУЮТЬСЯ В КОМПАНІЇ З ПРОФІЛЬНИМИ ВИЩИМИ НАВЧАЛЬНИМИ ЗАКЛАДАМИ:

«Школа молодого науковця»

Сучасна наукова платформа для професійного розвитку та обміну досвідом між провідними вітчизняними та міжнародними науков-

цями, експертами «Фармак» та викладачами й студентами. В рамках проекту обговорюються найактуальніші питання, пов'язані з фармацевтичним виробництвом: розробка лікарських засобів, наукові дослідження нових фармацевтичних та біологічних молекул та інші. Студенти профільних ВНЗ мають можливість виступити зі своїми науковими напрацюваннями. Зараз проект вийшов на міжнародний рівень. Участь у ньому беруть науковці зі США, Великої Британії, Австрії, Ірландії, Італії, Німеччини та Угорщини.

Farmak_lab

Освітній проект для студентів та викладачів вишів, у рамках якого кращі експерти компанії «Фармак» висвітлюють актуальні теми фармацевтичної галузі та діляться практичними кейсами. 21 студент та 8 викладачів профільних ВНЗ взяли участь у проекті у 2020 році.

Хакатон Farmak Science Start

Компанія «Фармак» провела у 2020 році «Хакатон Farmak Science Start» та планує щорічно його організовувати. До заходу залу-

«Підтримуючи такі проекти, ми робимо свій внесок у досягнення Глобальних цілей сталого розвитку, одне із завдань яких – підвищити якість вищої освіти та забезпечити її тісний зв'язок з наукою».

Володимир Костюк,
виконавчий директор «Фармак»

чаються студенти та випускники магістратури за напрямками навчання: хімія, фармація, біотехнології та біоінженерія. Метою проекту є розв'язання прикладних завдань у галузі фармацевтичної розробки. Та найголовніше, що студенти отримують можливість попрацювати зі справжніми професіоналами своєї справи над вирішенням практичних завдань.

Олімпіади

«Фармак» на постійній основі підтримує Всеукраїнські студентські олімпіади за спеціальністю «Фармація» Національного фармацевтичного університету, з біотехнології Національного університету харчових технологій. Переможці олімпіад нагороджуються цінними подарунками від компанії.

У СПІВПРАЦІ З ГЛОБАЛЬНИМ ДОГОВОРМ

Команда «Фармак» захистила проект з інтеграції Цілей сталого розвитку у наявні бізнес-процеси у фіналі програми Young SDG Innovators під егідою ГД ООН.

Young SDG Innovators – міжнародна програма прискорення професійного розвитку для співробітників з високим потенціалом. Young SDG Innovators Program, започаткована Глобальним договором ООН, об'єднала 10 країн: Бангладеш, Бразилію, Велику Британію, Данію, Ліван, Мексику, Південну Африку, Туреччину, Україну та США. Протягом навчання молоді інноватори проходять тренінги, беруть участь у форумах, а також відвідують різні компанії, вивчаючи їхні кейси. А найголовніше – розробляють проекти імплементації сталого розвитку для власних компаній. На фінальній події, що відбулась у Києві, команда «Фармак» захистила проект з інтеграції Цілей сталого розвитку в наявні бізнес-процеси.

НАУКОВІ ТА ОСВІТНІ ПРОЄКТИ «ФАРМАК»

21
студент взяв
участь
у проєкті
#Farmak_Lab

21
новий продукт
впроваджено
у промислове
виробництво

8-ма
науково-практична
конференція «Школи
молодих науковців»
відбулася у 2020 році

6
провідних українських
ВНЗ взаємодіють з
«Фармак» на постійній
основі

**Понад
120**
інтерактивних експонатів
та інсталяцій було
представлено в Музеї
науки Малої академії наук
України. Музей створено у
партнерстві з «Фармак»

**у 2020
році**
вперше було проведено
Хакатон Farmak Science Start
– захід, сконцентрований
на вирішенні прикладних
завдань у галузі
фармацевтичної розробки

**Приблизно
50%**
студентів щороку
працевлаштовується у
«Фармак» – із тих, хто
пройшов практику на
підприємстві

150
науковців,
47
кандидатів наук і
5
докторів наук працюють
у «Фармак»

14
нових препаратів
розроблено
та передано
на клінічні
дослідження
і реєстрацію

15
вересня
2020 року
відбулося відкриття
лекційної аудиторії
кафедри
«Технології
фармацевтичних
препаратів» НФаУ,
яка була
облаштована
завдяки
«Фармак»

**Студенти
23**
вишів взяли участь у
Всеукраїнському конкурсі
студентських наукових
робіт за спеціальністю
«Біотехнології та
біоінженерія», який
спонсорував «Фармак»

25
студентів пройшли
практику
у «Фармак» у 2020 році

«Екошкола»

Проект, започаткований у 2018 році, залишається однією з візитівок компанії в освітньому напрямі.

«Екошкола» – безкоштовна навчальна онлайн-платформа, розрахована на учнів 6-11 класів. Курс передбачає проходження навчальних лекцій, практичних завдань, написання та захист власних проєктів.

«Екошкола» має на меті популяризувати екологічні знання серед молоді та привернути увагу до питань охорони навколишнього середовища.

Протягом навчання учні вивчають теми енергозбереження, зміни клімату, біорізноманіття тощо, а також основи проєктного менеджменту. Школярі готують власні проєкти для своїх шкіл. Традиційно «Фармак» нагороджує випускників і виділяє мінігранти на реалізацію кращих ідей. Цього року було реалізовано п'ять проєктів у різних куточках України.

Детальніше про проєкт:

РЕАЛІЗОВАНІ ПРОЄКТИ У 2020 РОЦІ:

- Створення екокуточка (Потічанська філія I-II ступенів з дошкільним підрозділом Опорного закладу «Решетилівський ліцей імені І. Л. Олійника Решетилівської міської ради»)
- Утилізація вторсировини з метою енергозбереження (Новояворівська ЗОШ № 2 I-III ст.)
- Розумні крани (ЗОШ I-III ступенів № 1 Мирноградської міської ради Донецької області)
- Виготовлення екопаперу («Сумська обласна гімназія-інтернат для талановитих та творчо обдарованих дітей», м. Суми)
- Безконтактна економія води («Шосткинський навчально-виховний комплекс: спеціалізована школа I-II ступенів – ліцей Шосткинської міської ради»)

ЦИФРИ ЗА 2019/2020 НАВЧАЛЬНИЙ РІК:

913

учнів зареєструвались у школі

24

команди презентували свої проєкти

5

реалізованих проєктів

82 000 грн

загальна сума грантів

Розділ

4

**ГІДНА
ПРАЦЯ ТА
ЕКОНОМІЧНЕ
ЗРОСТАННЯ**

НАЙВИЩА ЦІННІСТЬ – люди

Підхід у роботі з персоналом базується на таких принципах, як прозорість, послідовність та комплексність методів роботи, дотримання справедливості, соціальної відповідальності та вимог чинного трудового законодавства.

Підходи компанії до управління, розвитку, добору персоналу такі:

- Компанія залучає висококваліфікованих фахівців та кращих випускників профільних вищих навчальних закладів;
- створює привабливі і конкурентоспроможні умови праці;
- формує єдину корпоративну культуру;
- інвестує в навчання та розвиток персоналу для реалізації їхнього потенціалу та стратегії компанії;

- здійснює пошук та добір співробітників згідно з планом чисельності;
- при появі вакансії першочергово розглядаються внутрішні кандидати.

Пошук та оцінка кандидатів відбуваються за профілем посад, в яких наведено вимоги до посади (освіта, завдання, компетенції, соціальні гарантії, компенсаційний пакет, графік роботи тощо);

- забезпечує функціонування програми адаптації для створення сприятливих умов щодо

- організаційної та соціально-психологічної адаптації співробітників і прискорення процесу освоєння працівником функціональних обов'язків у компанії;
- оцінює персонал за корпоративними, управлінськими та лідерськими компетенціями;
- забезпечує прозорість. Кожен співробітник має свої цілі (KPI) та розуміє, як вони впливають на результати компанії в цілому;
- сприяє розвитку управлінського потенціалу для забезпечення високопрофесійного та стабільного управління компанією;
- формує кадровий резерв та забезпечує відповідну підготовку для виконання завдань на новій посаді в майбутньому;
- постійно та системно навчає персонал, підтримуючи необхідну кваліфікацію в умовах бізнес-середовища, яке швидко змінюється;
- залучає у навчальні процеси внутрішніх експертів для розвитку системи внутрішнього тренерства та розвитку експертизи персоналу за допомогою програми розвитку.

«SOFT SKILLS TRAINING FARMAK»

1 розвиває культуру наставництва та сприяє обміну знаннями серед співробітників	3 проводить опитування стану корпоративної культури і залученості eNPS. Опитування допомагає визначити пріоритетні напрями для підвищення ефективності діяльності, залученості персоналу та поліпшення мотиваційного клімату компанії
2 розширює програми мотивації на підставі результатів дослідження щодо залученості та задоволеності персоналу	

GRI 102-8

Наша команда

2761

ШТАТНИЙ СПІВРОБІТНИК
ПРАЦЮЄ У «ФАРМАК»

32

СПІВРОБІТНИКИ ПРАЦЮЮТЬ
ПОЗАШТАТНО ЧИ
ЗА СУМІСНИЦТВОМ

4,45 %

співробітників із
обмеженими можливостями,
при квоті

4 %

40

РОКІВ – СЕРЕДНІЙ ВІК
ПРАЦІВНИКІВ «ФАРМАК»

0,38 %

НА
ЗМЕНШИЛАСЯ ПЛИННІСТЬ КАДРІВ
У 2020 РОЦІ ПОРІВНЯНО З 2019-М

8

РОКІВ – СЕРЕДНІЙ СТАЖ
ПРАЦІВНИКІВ КОМПАНІЇ

Запорука успіху – постійне навчання

ПОНАД

100

ТЕМ БУЛО РОЗГЛЯНУТО ПІД
ЧАС ТРЕНІНГІВ ТА ІНШИХ
НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ
У 2020 РОЦІ

970

СПІВРОБІТНИКІВ ПРОЙШЛИ
ЗОВНІШНЄ НАВЧАННЯ

33

СПІВРОБІТНИКІВ ПРОЙШЛИ
НАВЧАННЯ ЗА КОРДОНОМ

100 %

співробітників пройшли
обов'язкове внутрішнє
навчання.

Гідна зарплата

1 174 455 тис. грн

ФОНД ОПЛАТИ ПРАЦІ У 2020 РОЦІ. ВІН ЗБІЛЬШИВСЯ ЗА РАХУНОК ЗРОСТАННЯ
ЧИСЕЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ ТА ІНДЕКСАЦІЇ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИНА

2,5 %

ЗРОСЛА СЕРЕДНЯ ЗАРОБІТНА ПЛАТА У 2020 РОЦІ

GRI 403-5, 403-6

Пуробота

ПРО СПІВРОБІТНИКІВ

У «Фармак» функціонує комплексна система соціального захисту.

КОЛЕКТИВНИЙ ДОГОВІР

Щороку з метою узгодження інтересів працівників і роботодавця укладається Колективний договір. Предметом цього документа є додаткові (окрім тих, що гарантує законодавство) положення про умови праці та її оплати, удосконалення виробничої і творчої діяльності працівників, зміцнення трудової дисципліни, гарантії та пільги. У «Фармак» дія договору поширюється на всіх співробітників компанії.

ПРОФСПІЛКОВЕ ОБ'ЄДНАННЯ

Захист прав працівників, оздоровлення, подарунки до свят, культурний та спортивний розвиток, допомога в скрутних ситуаціях, турбота про ветеранів праці – ці та інші напрями роботи бере на себе профспілка «Фармак».

БЕЗПЕКА СПІВРОБІТНИКІВ – ПОНАД УСЕ

Збереження життя, створення безпечних умов праці – основні завдання у сфері безпеки праці. Для їх виконання на підприємстві впроваджена сертифікована Система управління безпекою та гігієною праці. Яка відповідає вимогам міжнародного стандарту ISO 45001:2018 «Системи

управління охороною здоров'я та безпекою праці. Вимоги та настанови щодо застосування».

У компанії регулярно проводиться навчання з охорони праці співробітників, а також спеціальне навчання робітників, які виконують роботи підвищеної небезпеки. Всі працівники, які влаштовуються на роботу, а також робітники підрядних організацій та відвідувачі проходять вступний інструктаж з охорони праці.

За рік організовано та проведено навчання з питань охорони праці для 325 керівників та інженерно-технічних працівників.

Спеціальне навчання пройшли 645 робітників, які виконують роботи з підвищеною небезпекою.

За звітний період нещасних випадків, пов'язаних з виробництвом, аварій, аварійних ситуацій, пов'язаних з використанням небезпечних речовин, не виникало.

У РОЗПАЛ ПАНДЕМІЇ

Під час пандемії компанія захищала працівників від ще однієї небезпеки – COVID-19. Для співробітників, які працювали дистанційно, в стислі терміни було організовано віддалений доступ до

91 %
працівників
на кінець 2020
року були членами
профспілки

«Наявність профспілки в колективі є ознакою зрілості колективу та соціально відповідального керівництва компанії. Профспілка – це частина кожного працівника в управлінні компанією, відчуття захищеності кожного працівника на роботі, це місце, де завжди допоможуть. Запорукою успішної компанії, ефективного профкому та задоволених працівників є наявність соціального діалогу між керівництвом та колективом, тобто профспілкою».

Павло БАБІЧ,
голова профкому «Фармак»

бізнес-програм. Для тих, хто залишався працювати на виробництві та у офісах, були організовані трансфери, харчування, надані засоби індивідуального захисту. В компанії була впроваджена програма страхування «СТОП.КОРОНАВІРУС». 98 % працівників компанії були застраховані від COVID-19 (станом на кінець 2020 року).

НАПРЯМИ підтримки

КОЖЕН ФАРМАКІВЕЦЬ – СОЦІАЛЬНО ЗАХИЩЕНИЙ

**КОНКУРЕНТНА ТА
ОФІЦІЙНА ЗАРОБІТНА
ПЛАТА.**

**ЗРУЧНА ЗАТИШНА
ЇДАЛЬНЯ НА ТЕРИТОРІЇ
ПІДПРИЄМСТВА.**

**СИСТЕМА ПРЕМІЮВАННЯ
НА ОСНОВІ КРІ.**

**ЛІТНІ ТАБОРИ ДЛЯ ДІТЕЙ
ПРАЦІВНИКІВ КОМПАНІЇ.**

**МЕДИЧНЕ СТРАХУВАННЯ
ТА ЦІЛОДОВИЙ
МЕДИЧНИЙ ПУНКТ.**

**СПОРТИВНІ ЗМАГАННЯ ДЛЯ
ПРАЦІВНИКІВ КОМПАНІЇ ТА
ЧЛЕНІВ ЇХНІХ РОДИН.**

**ЗОВНІШНЄ
КОРПОРАТИВНЕ
НАВЧАННЯ, УЧАСТЬ
У КОНФЕРЕНЦІЯХ ТА
ВИСТАВКАХ.**

**WELL-BEING:
МЕНТАЛЬНО-ДИХАЛЬНА
ГІМНАСТИКА.**

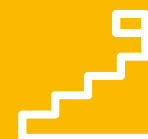
**КОРПОРАТИВНІ
ЗАХОДИ.**

**ЕКСКУРСІЇ ВИХІДНОГО
ДНЯ МАЛЬОВНИЧИМИ ТА
ІСТОРИЧНИМИ КУТОЧКАМИ
УКРАЇНИ.**

КАФЕТЕРІЙ МОТИВАЦІЙ

**У компанії діє мотиваційна програма,
яка складається з трьох напрямів із
частковою компенсацією:**

РОЗВИТОК

відвідування курсів або тренінгів

ВІДПОЧИНОК

путівки на курортні бази

ТУРБОТА ПРО ЗДОРОВ'Я

відвідування басейну або
тренажерного залу, комплексне
медичне обстеження

2403

особи скористалися програмою у 2020 році

8 734 406,52 ГРН

було виплачено працівникам у рамках програми
«Кафетерій мотивацій»

ЧАСТКА ЕКСПОРТУ *зростає*

У 2020 році «Фармак» збільшив обсяги поставок за кордон і планує подальший розвиток у цьому напрямі.

НА МІЖНАРОДНИХ РИНКАХ

Українські фармацевти дедалі впевненіше заявляють про себе у світі. Запускаючи новий продукт, «Фармак» завжди розглядає можливості його присутності не лише на вітчизняному ринку, а й у сусідніх країнах. Компанія має власні представництва в Казахстані, Узбекистані, Киргизстані, Білорусі та маркетуючу компанію в Польщі. Великі перспективи відкриваються також у європейських країнах, країнах Південно-Східної Азії, Південної та Північної Америки. Оскільки виробничі лінії «Фармак», окрім національних, мають і європейські сертифікати GMP, це дозволяє реалізовувати продукцію у країнах з особливо жорсткими регуляторними вимогами.

НАЦІОНАЛЬНІ ІНТЕРЕСИ

Із початком пандемії в усьому світі різко зріс попит на лікарські засоби, що використовуються в комплексній терапії пацієнтів з коронавірусною інфекцією. Йдеться про кортикостероїди, релаксанти, анальгетики, антибіотики, а також лікарські препарати для наркозу і седації, що використовуються при підключенні хворих до апаратів ШВЛ. При

цьому традиційно компанія визначила своїм пріоритетом забезпечити першочергово внутрішній ринок лікарськими засобами, що застосовуються у терапії COVID-19. Зокрема, на еноксапарин був серйозний попит як в Україні, так і глобально, адже він входить до протоколів лікування COVID-19. І його не встигали задовольняти. Тому з липня 2020-го жоден флакон не пішов на експорт.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ПОТРЕБ

Втім, деяка група препаратів була присутня в Україні у достатній кількості, тож постачання таких ліків до інших країн стало цілком можливим. Низку надзвичайно актуальних лікарських засобів було експортовано до Ізраїлю, Великої Британії, Швеції, Франції, Німеччини, Польщі, Австралії, Нової Зеландії, Мексики і Сінгапуру, а також спрямовано для використання ВООЗ.

У звітному році компанія успішно завершила процес прекваліфікації* Всесвітньою організацією охорони здоров'я Дексаметазону власного виробництва, розчин для ін'єкцій.

Дексаметазон, окрім своєї основної сфери застосування, також було внесено до переліку лікарських засобів, що застосовуються при лікуванні ускладнень, спричинених COVID-19. Під час прекваліфікації компанія пройшла шлях від фармацевтичної розробки продукту та формування реєстраційного дос'є до проходження інспектування виробничих дільниць експертами ВООЗ.

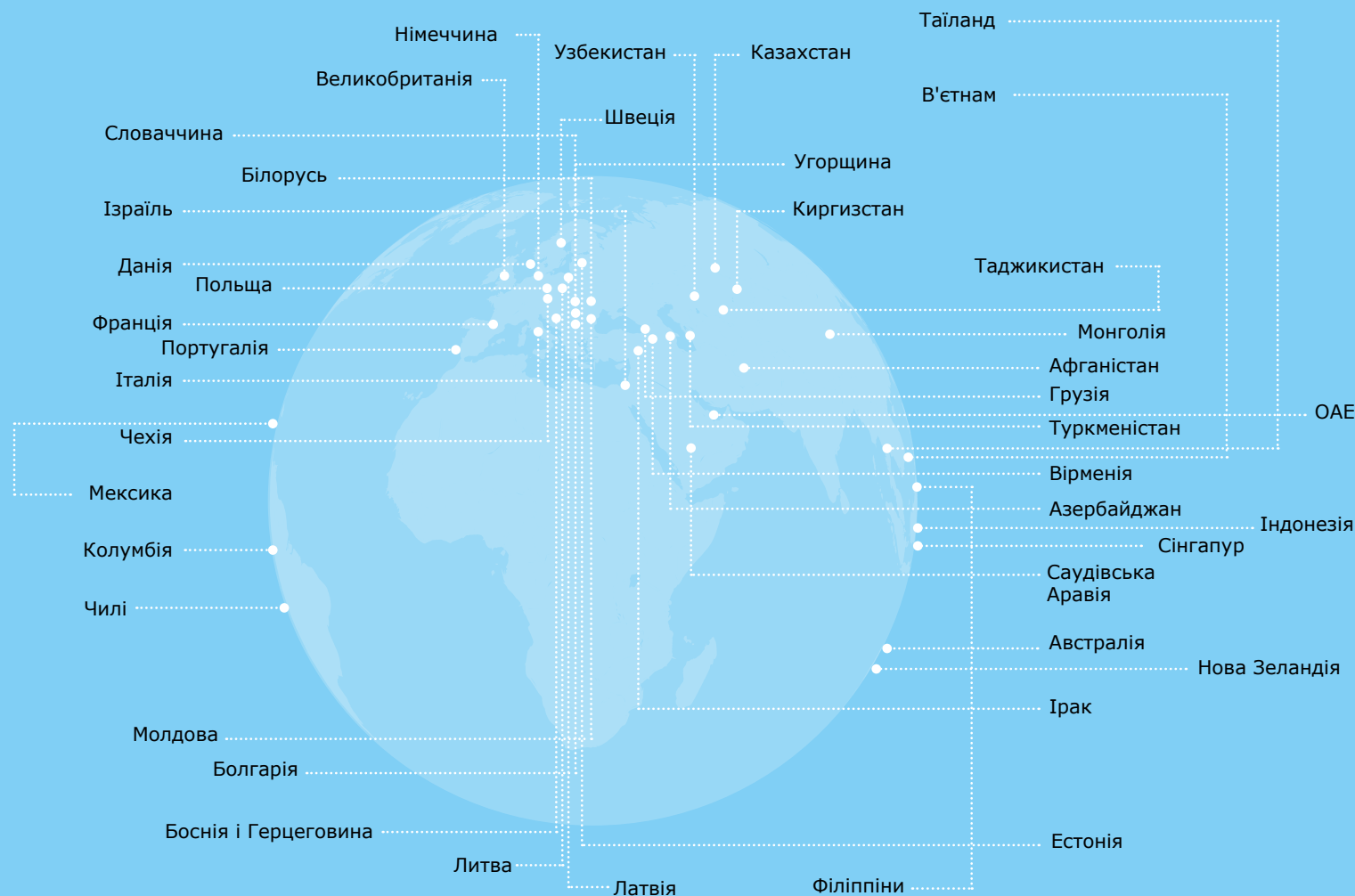
Наявність лікарського засобу в переліку прекваліфікованих відкриває можливості участі «Фармак» у закупівлях, які здійснюються міжнародними закупівельними організаціями для потреб населення усієї планети.

*Прекваліфікація лікарських засобів – це процедура, яку здійснює ВООЗ для оцінки якості, безпеки та ефективності лікарських засобів

GRI 102-4, 102-6

«ФАРМАК» у світі

Понад
30
країн для експорту

29,6 %
досягла частка
експорту в загальному
обсязі продажів
компанії у 2020 році

до **40 %**
планує збільшити
частку експорту
в структурі продажу
до 2027 року
«Фармак»

на **40 %**
зросли експортні
поставки
за звітний період

GRI 207-1

СУМЛІННА
СПЛАТА*податків*

«Фармак» – єдина компанія фармацевтичної галузі, яка увійшла до рейтингу найбільших платників податків.*

Перелік найбільших платників податків опубліковано виданням «РЕЙТИНГ. Бізнес у офіційних цифрах». Це проєкт, який без жодних оцінних суджень надає податкову статистику, розгорнуту аналітику за галузями економіки та формує рейтинги на основі офіційної інформації від Державної податкової служби України.

712,1
млн грн

становить сума сплачених «Фармак»
податків у 2020 році.

*За даними рейтингу «ТОП-200 найбільших компаній України за сумою сплати податкових платежів за 2020 рік»

Розділ

ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Екологічна

ПОЛІТИКА «ФАРМАК»

Фармацевтика в Україні, як і в будь-якій іншій країні, є однією із стратегічних галузей економіки. Безперерйне виготовлення та постачання ліків визначає національну й оборонну безпеку держави. Для забезпечення потреб у лікарських засобах у «Фармак» функціонують сучасний високотехнологічний завод у Києві та Департамент із виробництва активних фармацевтичних інгредієнтів у Шостці.

Заводи «Фармак», як і будь-які виробничі підприємства, мають вплив на навколишнє середовище. Для того, щоб мінімізувати свій вплив та зробити виробництва більш дружніми до природи, в компанії запроваджена система заходів з охорони довкілля.

На підприємстві функціонує система управління навколишнім середовищем відповідно до вимог ДСТУ ISO 14001:2015 (Система екологічного управління). Вона охоплює всі види діяльності – від розробки і впровадження нових лікарських засобів, технологічних процесів виробництва до постачання готової продукції споживачу.

Щорічно на підприємстві розробляється екологічна програма та цілі на рік. Відповідно до екологічної програми на 2020 рік, виконувалися такі заходи:

- **Зі зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферу, у стічні води.**
- **Зі зменшення споживання енергоресурсів.**
- **З удосконалення порядку поводження з відходами.**

СЕРТИФІКАТИ ВІДПОВІДНОСТІ

У листопаді 2020 року органом сертифікації ДП «Укрметртестстандарт» проведено сертифікаційний аудит Системи управління навколишнім середовищем на відповідність вимогам ДСТУ ISO 14001:2015. За результатами перевірки невідповідностей не виявлено. Компанія отримала сертифікати відповідності від 07.12.2020 р. із терміном дії до 06.12.2023 р.

«У «Фармак» функціонує комплексна система з охорони навколишнього середовища. Ми щороку переглядаємо екологічну програму і встановлюємо більш амбітні цілі в цьому напрямі. За останні 5 років нам вдалося здійснити реконструкцію котельні, модернізувати очисні споруди в Шостці, розпочати модернізацію очисних споруд у Києві та реалізувати програму енергозбереження».

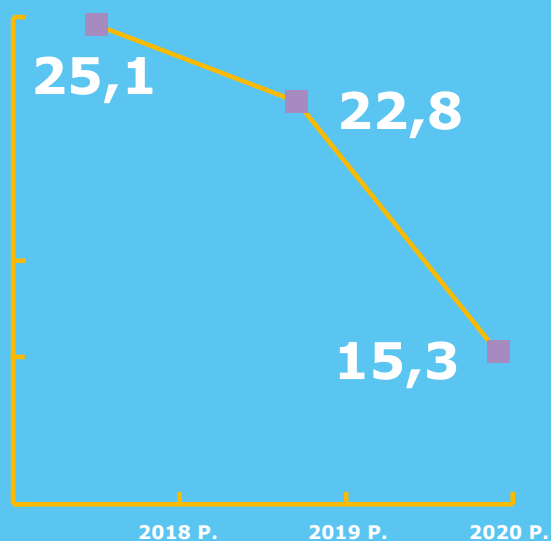
Людмила САЙЧЕНКО,
начальник відділу охорони праці
та навколишнього середовища
«Фармак»

ЗАХОДИ ДЛЯ ЗМЕНШЕННЯ ВИКИДІВ

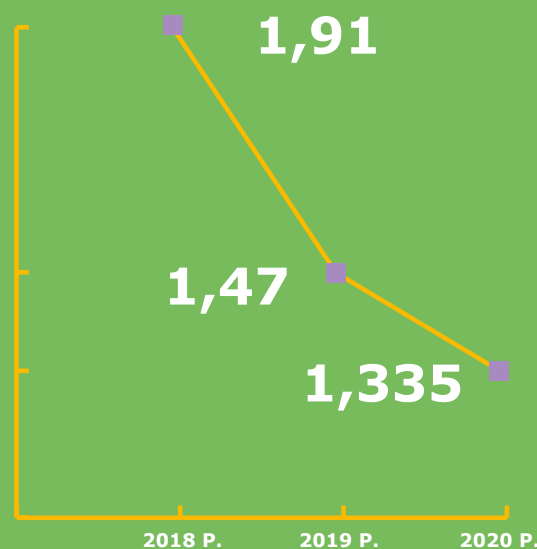
у атмосферу

У 2020 році, порівняно з попереднім роком, викиди забруднюючих речовин у атмосферне повітря скоротилися на третину. Задля цього компанія інвестувала в запуск нових інноваційних котлів Vitomax компанії Viessmann.

ВИКИДИ ЗАБРУДНЮЮЧИХ
РЕЧОВИН У АТМОСФЕРУ,
Т/РІК (М. КИЇВ)

ВИКИДИ ЗАБРУДНЮЮЧИХ
РЕЧОВИН У АТМОСФЕРУ,
Т/РІК (М. ШОСТКА)

НА **33,05%**

У 2020 РОЦІ БУЛО ЗМЕНШЕНО ВИКИДИ
В АТМОСФЕРУ ПОРІВНЯНО
З 2019 РОКОМ

ОЧИЩЕННЯ СТИЧНИХ ВОД:

сучасні рішення

Відповідно до екологічної програми на 2020 рік, проводилася робота щодо поліпшення екологічних показників – зокрема, суттєво модернізовано очисні споруди.

ЗМІНИ У КИЄВІ

Для кращого очищення стічних вод розпочалася модернізація системи очищення промислових стічних вод. Проведено будівельно-монтажні роботи, облаштування резервуарів та очисних споруд. По завершенні проекту планується досягти показників стічних вод із концентраціями відповідно до вимог ЄБРР:

- **ХСК*** – 150 мг/л
- **завислі речовини** – 10 мг/л
- **ефективність очищення до 98 %.**

Також проектом передбачається зменшення викидів у атмосферне повітря забруднюючих речовин, що утворюються в процесі очищення стічних вод за допомогою біоскрубера з ефективністю очищення 95 %.

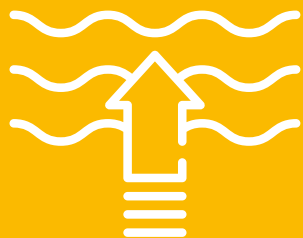
ІННОВАЦІЇ У ШОСТЦІ

Для вдосконалення та покращення системи очищення на виробництві в м. Шостка протягом 2020 року закуплено, встановлено та введено в експлуатацію нове обладнання для додаткового фізико-хімічного очищення промислових стічних вод від зважених колоїдних речовин. Ефективність підвищено до 89 %. Для додаткового очищення викидів на очисних спорудах встановлено обладнання словацької компанії «Aquafлот».

* ХСК – хімічне споживання кисню. Цей параметр використовується для вимірювання короткострокового впливу стічних вод на рівень кисню у водоприймачах.

ЕТАПИ *очищення* У МІСТІ ШОСТКА

1

УСЕРЕДНЕННЯ,
НАКОПИЧЕННЯ ТА
НЕЙТРАЛІЗАЦІЯ –
ЗАБРУДНЕНІ ВОДИ
З РІЗНИХ СТОКІВ
ПРИЙМАЮТЬ, ЗМІШУЮТЬ
Й УРІВНЮЮТЬ УМІСТ
ЛУГІВ І КИСЛОТ

2

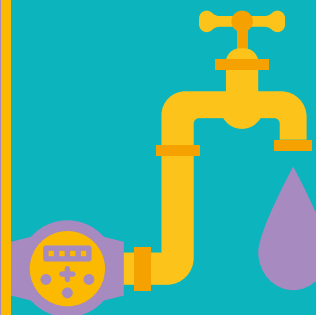
МЕХАНІЧНЕ ОЧИЩЕННЯ –
ПОЗБУВАЮТЬСЯ
МЕХАНІЧНИХ ДОМІШОК

3

ФІЗИКО-ХІМІЧНЕ
ОЧИЩЕННЯ –
РЕАГЕНТНА ОБРОБКА
ВОДИ КОАГУЛЯНТОМ
ТА ФЛОКУЛЯНТОМ
З ПОДАЛЬШОЮ
СЕПАРАЦІЄЮ ЗА
ДОПОМОГОЮ НАПІРНОЇ
ФЛОТАЦІЇ. ВОДА
ОЧИЩАЄТЬСЯ ВІД
ЗВАЖЕНИХ, КОЛОЇДНИХ
ТА ВОДОНЕРОЗЧИННИХ
ДОМІШОК

4

БІОЛОГІЧНЕ ОЧИЩЕННЯ –
ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ ЗА
ДОПОМОГОЮ БІОЛОГІЧНО
АКТИВНОГО МУЛУ.
ВОДА КОНТАКТУЄ З
МІКРООРГАНІЗМАМИ,
ЯКІ ПОГЛИНАЮТЬ
ЗАБРУДНЕННЯ

5

УЛЬТРАФІЛЬТРАЦІЯ

ПОНАД
100

ТИС. ЄВРО

інвестовано в модернізацію очисних
споруд у м. Шостка

ПОНАД
345

ТИС. ЄВРО

інвестовано в оновлення системи
очищення в м. Київ

РОЗУМНЕ ПОВОДЖЕННЯ

з відходами

Задля недопущення негативного впливу відходів на навколишнє середовище, здоров'я людини, стан робочих зон, якість продукції, а також зменшення їх кількості в компанії впроваджено процедуру поводження з відходами.

ЗАЛЕЖНО ВІД ТИПУ ВІДХОДІВ ПІДЛЯГАЮТЬ:

- передачі на утилізацію;
- передачі на знешкодження (знищення);
- передачі на захоронення.

ВІДХОДИ, ЩО УТВОРЮЮТЬСЯ ВНАСЛІДОК ВИРОБНИЧОЇ ТА ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ «ФАРМАК», ПІДЛЯГАЮТЬ:

- ідентифікації;
- нормуванню;
- сортуванню;
- збиранню;
- маркуванню;
- обліку;
- своєчасному вилученню з виробничих дільниць;
- розміщенню у спеціально відведених місцях.

Ціль на 2021 рік: збільшити обсяг відходів, що передаються на утилізацію, на

2%

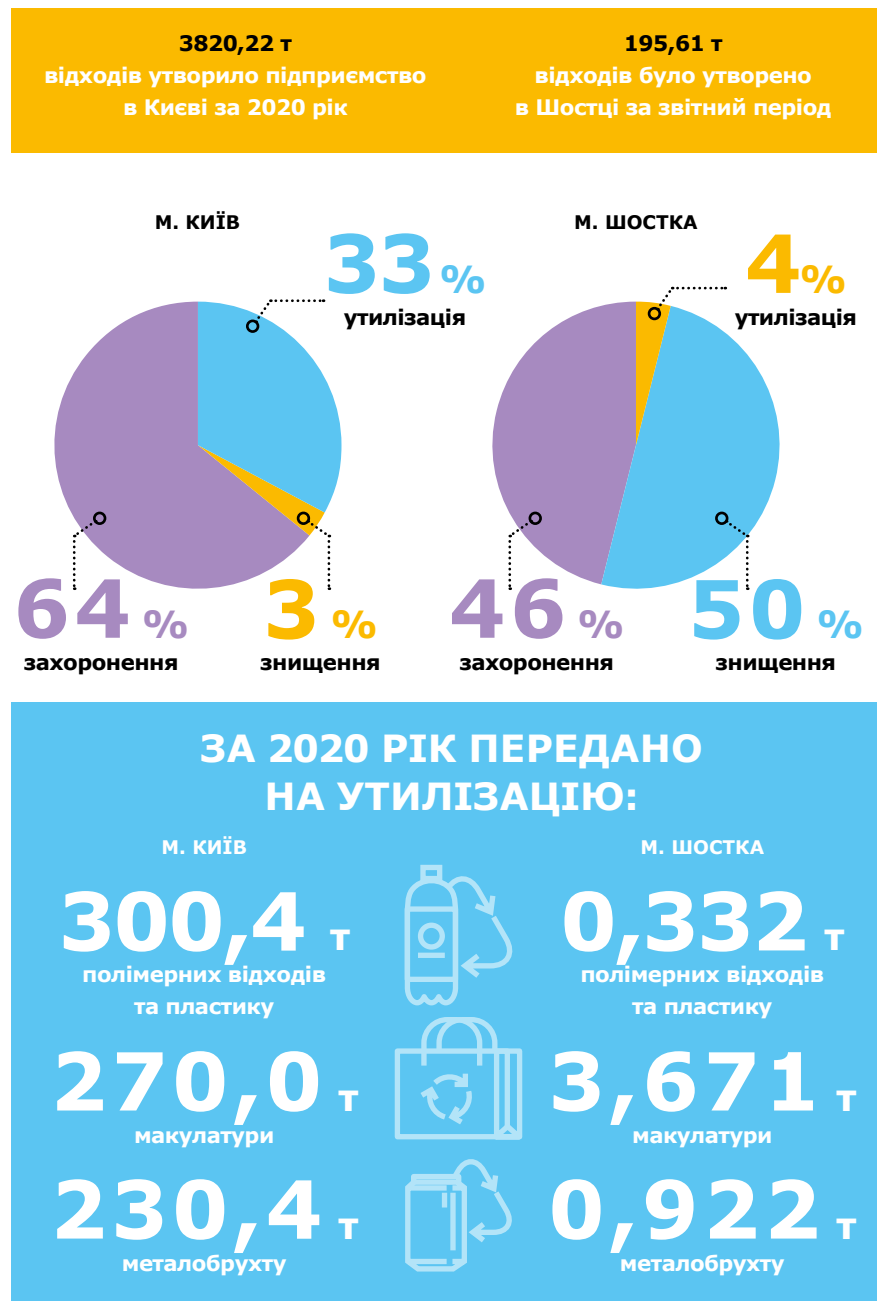
порівняно з 2020 роком.

РАЦІОНАЛЬНА ПЕРЕРОБКА

На підприємстві розумно використовується поліетилен (луполен). Протягом року роботи на дільницях bottlepack утворюється приблизно 200 тонн відходів цього матеріалу, який передають спеціалізованій організації, яка переробляє його на кришки для флаконів.

GRI 306-1, 306-2, 306-3, 306-4, 306-5

ПІДВИЩЕННЯ ПОКАЗНИКА УТВОРЕННЯ ВІДХОДІВ У КИЄВІ ПОВ'ЯЗАНЕ З ПРОВЕДЕННЯМ НА ТЕРИТОРІЇ ПІДПРИЄМСТВА БУДІВЕЛЬНО-МОНТАЖНИХ РОБІТ ДЛЯ ПРОЄКТІВ: РІДКИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ (РЛЗ-3), ОФІСНО-ЛАБОРАТОРНОГО КОРПУСУ ТА ОЧИСНИХ СПОРУД.

ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ КІЛЬКОСТІ ВІДХОДІВ ЗА РІК

3820,22 ТОННИ – БУДІВЕЛЬНІ ВІДХОДИ СТАНОВЛЯТЬ 2211,6 ТОННИ.

ОЩАДЛИВЕ СТАВЛЕННЯ ДО ресурсів

Споживання природного газу вдалося скоротити на 13,45 % порівняно з минулим роком.

Споживання електроенергії збільшилося порівняно з аналогічним періодом минулого року. На збільшення енергоспоживання вплинули монтажні та будівельні роботи на території підприємства.

У компанії впроваджено низку заходів з економії води:

- Встановлено редуктори тиску в офісних будівлях.

- Постійно діюча програма із заміни традиційних змішувачів на сенсорні.
- Щоденний контроль за споживанням води та аналіз відхилень.
- Система оборотного водопостачання в цеху № 2.
- Система оборотного водопостачання для охолодження водокільцевих вакуумних насосів цеху № 3.

СПОЖИВАННЯ ЕНЕРГОНОСІЇВ НА ГРН ВИПУЩЕНОЇ ПРОДУКЦІЇ

Газ	Електроенергія
2018 р.	2018 р.
0,0005	0,0046
2019 р.	2019 р.
0,00045	0,0042
2020 р.	2020 р.
0,0004	0,0044
Вода	
2018 р.	
0,00004	
2019 р.	
0,000036	
2020 р.	
0,000038	

на **13,45 %** за звітний період знижено споживання природного газу

Кого ОДНОДУМЦІВ

Важливий внесок у розвиток компанії у сталому напрямі роблять люди. Наші співробітники повністю підтримують бачення компанії та долучаються до екопроектів:

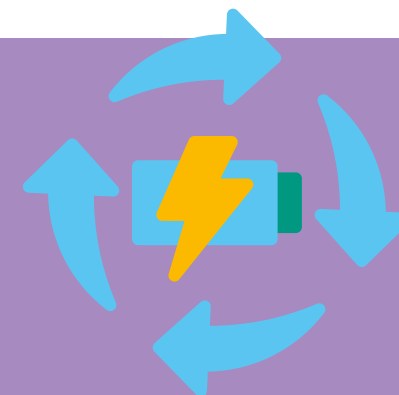
ВПРОВАДЖЕННЯ
ЕЛЕКТРОННОЇ СИСТЕМИ
ДОКУМЕНТООБІГУ, ЩО
МІНІМІЗУЄ КІЛЬКІСТЬ
ВИКОРИСТАНОГО ПАПЕРУ

ВСТАНОВЛЕННЯ ЕНЕРГООЩАДНОГО
ОБЛАДНАННЯ.
У ВИРОБНИЧИХ ТА ОФІСНИХ
ПРИМІЩЕННЯХ ВСТАНОВЛЕНО
LED-СВІТИЛЬНИКИ. ТАКОЖ
ВСТАНОВЛЕНО 229 КОМБІНОВАНИХ
ДАТЧИКІВ ОСВІТЛЕНOSTІ ТА РУХУ
НА СХОДОВИХ КЛІТКАХ І В ХОЛАХ
САНІТАРНИХ ВУЗЛІВ

ЗБІР ВТОРИННОЇ СИРОВИНИ
В ОФІСАХ

ЗБІР ВИКОРИСТАНИХ
БАТАРЕЙОК

11541,0 кг

офісної макулатури
зібрано та передано
на переробку
(м. Київ).

136,6 кг

відпрацьованих батарейок та інших елементів живлення
зібрано та передано на переробку в м. Київ,

14,0 кг
у м. Шостка.

Розділ 6

РОЗВИТОК ГРОМАД. БЛАГОДІЙНІСТЬ

БЛАГОДІЙНИЙ ФОНД РОДИНИ

Жебріївських

Благодійний фонд Родини Жебріївських — всеукраїнська благодійна організація, правонаступник Благодійного фонду «Фармак». Був заснований у 2011 році та протягом 9 років реалізував багато благодійних проєктів у сфері охорони здоров'я, освіти, культури, підтримки армії, допомоги соціально незахищеним тощо. У 2020 році сума благодійної допомоги становила 26 мільйонів гривень.

БЛАГОДІЙНА ДОПОМОГА ВІД
БЛАГОДІЙНОГО
ФОНДУ
РОДИНИ ЖЕБРІВСЬКИХ

НАДАНА ДОПОМОГА У 2020 РОЦІ

ОСВІТА

1

млн грн

допомога школам, дитячим
будинкам, соціальним службам
для дітей та молоді

КУЛЬТУРА

4,7

млн грн

відновлення
пам'яток історії та
культури

ЗДОРОВ'Я,
АРМІЯ

10,3

млн грн

допомога лікарням, благодійним
організаціям, соціально незахищеним
особам для лікування захворювань

БОРІТЬБА
ІЗ COVID-19

10,0

млн грн

950

тис грн

спрямовано на
реставраційні роботи
костьолу
Св. Олександра в м. Києві

3 150

тис грн

спрямовано на ремонт костьолу
Римо-католицької парафії Пресвятих
тіла і крові Христа м. Ружин
Житомирської обл.

Боротьба

ІЗ COVID-19

Благодійний фонд Родини Жебрівських
долучився до боротьби з пандемією.

У період стрімкого поширення вірусної інфекції першочергової допомоги потребували лікарні. Фонд надав 10 млн грн для закупівлі медичного обладнання, засобів індивідуального захисту. Які разом із лікарськими препаратами направили до 100 медичних закладів у різних областях України.

10

млн грн

виділено у 2020 році

**Благодійним фондом Родини
Жебрівських на боротьбу з
COVID-19**

3
апарати ШВЛ

закуплено фондом
і передано на
благодійність

4000
захисних
костюмів

було пошито для
українських медиків

750
тис грн

спрямовано на відзнаку
кращих медиків України

**Орденем Святого
Пантелеймона –
найвищою нагородою
за професіоналізм
і милосердя,
за вагомий внесок
у галузь охорони
здоров'я**

**ДЛЯ ПАЛАТ ІНТЕНСИВНОЇ ТЕРАПІЇ В КІЛЬКОХ
ЛІКАРНЯХ ФОНДОМ ЗАКУПЛЕНО І ПЕРЕДАНО НА
БЛАГОДІЙНІСТЬ:**

**1 цифрову
ультразвукову
діагностичну
систему
Accalrix LX8**

**5 кисневих концентраторів,
1 дефібрилятор,
1 електрокардіограф,
1 монітор пацієнта,
1 електрокоагулятор**

100
лікарень

у різних областях України отримали від фонду
необхідні засоби захисту: костюми, респіратори,
медичні маски, рукавички, захисні окуляри,
дезрозчини та лікарські засоби

ЗБЕРІГАЮЧИ ІСТОРИЧНУ пам'ять

Підтримка проєкту зі
створення Музею Голодомору

Благодійний фонд Родини
Жебрівських спрямує 1,3 млн доларів
США на будівництво Музею. Філя
Жебровська, Голова Наглядової
ради «Фармак», увійшла до складу
наглядової ради Фонду розвитку
Меморіалу жертв Голодомору.

Історію українців намагалися неодноразово
знищити і сфальсифікувати. Про голод не го-
ворили, а його факт ретельно приховувала
радянська влада. Аби про Голодомор знав
увесь світ, а мільйони жертв були вшановані,
буде створено Музей Голодомору. Відкриття
Музею заплановано до 90-х роковин Голодо-
мору – у 2023 році.

26
мільйонів
гривень

сума допомоги від
Благодійного фонду
Родини Жебрівських
у 2020 році

«Музей Голодомору – про минуле заради майбутнього»
– так називається проєкт зі створення меморіального
комплексу. У цій назві криється дуже важливий меседж
усім поколінням. Бо допустити таку катастрофу ще раз
не можна. Геноцид проти мільйонів жителів нашої Зем-
лі. Пам'ять про цю трагедію закладена в кожному укра-
їнцеві – у генетичному коді кожного з нас. Меморіальний
комплекс – це данина всім, хто постраждав у 1932–1933
роках. 7 мільйонам українців, які загинули внаслідок
спланованого геноциду. «Фармак» – українська компа-
нія, і нам украй важливо зберегти історію нашої країни.
Така трагедія, як голодомор, має бути у пам'яті кожного,
хто живе в Україні. Цей меморіал стане місцем, де люди
будуть бачити й чути правдиву історію про геноцид укра-
їнського народу і його незламність. Щоб кожен пам'ятав
і такі страшні трагедії не повторювалися ніколи!»

Філя ЖЕБРОВСЬКА,
Голова Наглядової ради «Фармак»

Дарю — ДИТЯЧИМИ РУКАМИ

Традиційно «Фармак» допомагає маленьким пацієнтам дитячих лікарень.

ДОПОМОГА ПОПРЯМУВАЛА ДО ШОСТКИ

Узимку 2020 року в компанії «Фармак» відбувся дитячий благодійний ярмарок дитячих поробок до Дня Святого Миколая. Загалом участь у ярмарку взяли 48 діток співробітників. Малеча робила поробки своїми руками у Києві та Департаменті АФІ в Шостці та змогла зібрати необхідну суму для допомоги маленьким пацієнтам Шосткинської дитячої лікарні. За ці кошти для інфекційного відділення було придбано необхідні меблі, іграшки для малюків та набори для малювання. А завдяки благодійній акції «Подаруй книгу дітям» було зібрано майже 200 дитячих книжок.

БЛАГОДІЙНА ПІДТРИМКА МАЛЕНЬКИХ КИЯН

Улітку 2020 року до Дня захисту дітей відбувся благодійний онлайн-аукціон дитячих поробок. Для участі в аукціоні дітки співробітників зробили 39 лотів, які були продані за 4 години у нашій внутрішній соціальній мережі Workplace. Під публікацією було зібрано 164 коментарі співробітників. Відбулися справжні торги за кожну із поробок! Так дітки змогли зібрати необхідні кошти на створення інтерактивного куточка з книгами та розвивальними настільними іграми для маленьких пацієнтів Київської міської дитячої лікарні №1.

48

дітей співробітників взяли участь у ярмарку до Дня Святого Миколая

13

дитячих столиків зі стільчиками було придбано для маленьких пацієнтів

200

книжок зібрано для інтерактивного куточка в лікарні в рамках акції «Подаруй дітям книгу»

5

ліжечок із матрацами та постільною білизною передано до лікарні

39

поробок було розпродано на аукціоні до Дня захисту дітей

Разом

ПОКРАЩУЄМО СВІТ

Участь у спортивних заходах, прибирання та озеленення міст, донорство крові, підтримка притулків для тварин – ці та інші волонтерські проекти вже стали регулярними в компанії і щороку об'єднують дедалі більше фармаківців.

ПІДТРИМКА МІСЦЕВИХ

громад

«ФАРМАК» ДБАЄ ПРО РОЗВИТОК МІСТА ШОСТКИ

Розширюючи діяльність з виробництва готових лікарських засобів та активних фармацевтичних інгредієнтів, «Фармак» створив окреме виробництво субстанцій у м. Шостка Сумської області. Це сучасний комплекс, до якого входять виробничі дільниці, лабораторії контролю якості та логістичний

центр. На підприємстві створено 150 робочих місць.

Для системної реалізації освітніх, екологічних, благодійних проєктів у 2020 році компанія підписала Меморандум про співпрацю із Шосткинською ОТГ. «Фармак» прагне розвивати не лише власне виробництво, а й середовище, в якому веде бізнес, створюючи умови для сталого розвитку.

ДОПОМОГА НА ПОСТІЙНІЙ ОСНОВІ

Понад
5
років

працює «Фармак»
у м. Шостка

Приблизно
150
шосткинців
забезпечує роботою
підприємство «Фармак»

0,5
млн євро

вклав «Фармак» у сучасні очисні споруди
на своєму виробництві у м. Шостка

понад
4
млн грн

виділено компанією на соціальні
проєкти та покращення благоустрою
м. Шостка

382
учасники

взяли участь у забігу
«Біг для здоров'я» у 2020 році

10
екоідей

у школах м. Шостка
було проспонсоровано
компанією у рамках проєкту
«Екошкола»

4
роки

поспіль за підтримки
«Фармак» проходить
«Біг для здоров'я». У 2020 році
забіг відбувся онлайн,
а кошти, що планувалися
на його організацію, спрямовано
на облаштування
Інклюзивно-ресурсного
центру та міського басейну
у Шостці

ДОДАТОК 1

ПОКАЗНИКИ ЗВІТНОСТІ
ВІДПОВІДНО ДО
СТАНДАРТІВ GRI

ЕЛЕМЕНТ ЗВІТНОСТІ	ОПИС	РОЗДІЛ ЗВІТУ, КОМЕНТАРІ
GRI 102: ЗАГАЛЬНІ ЕЛЕМЕНТИ ЗВІТНОСТІ 2020. ПРОФІЛЬ ОРГАНІЗАЦІЇ		
102-1	Назва організації	АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ФАРМАК»
102-2	Діяльність, бренди, продукція та послуги організації	• Виробництво фармацевтичних препаратів і матеріалів. • Оптова торгівля фармацевтичними товарами. • Роздрібна торгівля фармацевтичними товарами в спеціалізованих магазинах. Продукція – Розділ 2, с. 13-16
102-3	Розташування головного офісу організації	Україна, 04080, м. Київ, вулиця Кирилівська, 63
102-4	Географія діяльності	Розділ 4, с. 33
102-5	Форма власності та організаційно-правова форма	Акціонерне товариство
102-6	Ринки, на яких працює організація	Розділ 4, с. 33
102-7	Масштаб організації	Докладну інформацію про масштаби організації, а також фінансові та виробничі показники надано в Річному звіті емітента цінних паперів за 2020 рік: https://farmak.ua/financial-statements-and-information-about-thecompany/ с. 9, 27-28, 34, 56-57
102-8	Інформація про персонал та інших працівників	Розділ 4, с. 29

ЕЛЕМЕНТ ЗВІТНОСТІ	ОПИС	РОЗДІЛ ЗВІТУ, КОМЕНТАРІ
102-9	Ланцюг постачання	Ланцюг постачання охоплює поставки АФІ, допоміжної сировини та матеріалів, товарів та послуг; і включає такі процеси: закупівля, контроль якості, виробництво, маркетинг та продажі. Географія ланцюга постачання включає як Україну, так і Європу, країни СНД, Південної Америки, Близького Сходу. КЛЮЧОВІ КРИТЕРІЇ ПРОЦЕСУ ДОБОРУ ПОСТАЧАЛЬНИКІВ: Компанія застосовує прозору тендерну процедуру, яка оцінює пропозиції на відповідність визначеним параметрам закупівель. Інформація про тендери публікується на сайті https://zakupki.prom.ua/. Тендерний комітет, який складається мінімум з п'ятих членів із різних департаментів, розглядає низку затверджених критеріїв, зокрема, ціну, якість, умови доставки та оплати та інші важливі технічні критерії. Учасники тендера перед затвердженням обов'язково проходять перевірку на надійність. «Фармак» має право відхилити пропозицію через невідповідність вимогам технічного завдання. Для нових продуктів (а саме їх складові – АФІ, допоміжні речовини) проводиться пошук безпосередньо виробників на спеціалізованих фармацевтичних сайтах. Усі постачальники проходять первинну та періодичну оцінку підрозділом служби якості відповідно до встановленої процедури «Порядок кваліфікації постачальників сировини, матеріалів та послуг». У ході кваліфікації здійснюється оцінка системи якості постачальника, проводиться оцінка ризиків для якості постачальника. Для критичних постачальників проводиться аудит. За результатами кваліфікації постачальнику надається позитивний чи негативний статус. Постачальника з негативним статусом вносять до реєстру відхилених постачальників. Протягом терміну співпраці з постачальником здійснюються моніторинг наявності дозвільних документів; оцінка контролю якості поставлених серій; щомісячний моніторинг офіційних сайтів FDA, EUDRA, ДЛС щодо невідповідностей. Також проводиться щорічна оцінка постачальників за такими критеріями: досвід співпраці, наявність браку, належна система якості.
102-10	Суттєві зміни в організації та ланцюзі постачання	Ситуація з COVID-19 суттєво вплинула на ланцюг постачання для усіх виробників, постачальників сировини, матеріалів. Щоб забезпечити неперервність поставок для виробництва, здебільшого використовували авіадоставки, які в той період значно подорожчали в ціні.
102-11	Управління ризиками	Докладну інформацію надано в Річному звіті емітента цінних паперів за 2020 рік: https://farmak.ua/financial-statements-and-information-about-the-company/ с. 28-29

ЕЛЕМЕНТ ЗВІТНОСТІ	ОПИС	РОЗДІЛ ЗВІТУ, КОМЕНТАРІ
102-12	Зовнішні ініціативи	«Фармак» підтримує глобальні ініціативи у сфері сталого розвитку та бере участь у соціальних та екологічних проєктах. Компанія є учасником Глобального договору ООН.
102-13	Членство в асоціаціях	- Громадська організація «Спілка українських підприємців» - Європейська бізнес асоціація - Громадська організація «Об'єднання організацій роботодавців медичної та мікробіологічної промисловості України» - Всеукраїнська громадська організація «Асоціація платників податків України» - Український союз промисловців і підприємців - Торгово-промислова палата України - Мережа Глобального договору в Україні
102-14	Заява найвищого за посадою керівника, який приймає рішення	С. 2-3
102-16	Цінності, принципи, стандарти і норми поведінки	Розділ 1, с. 8-9
102-17	Механізми звернення за консультаціями з питань етичної поведінки	У компанії створено анонімну лінію довіри Trust Line. Куди може звернутися кожен у разі будь-яких порушень (зокрема порушення трудового законодавства, інформацію про корупційні правопорушення, порушення в галузі охорони праці та навколишнього середовища тощо). Телефон: +38 (044) 496-87-50
102-18	Структура корпоративного управління	«Фармак» – акціонерне товариство, має такі органи управління: - загальні збори; - наглядова рада; - виконавчий директор. Докладну інформацію надано в Річному звіті емітента цінних паперів за 2020 рік: https://farmak.ua/financial-statements-and-information-about-thecompany/ с. 10, 35-5

ЕЛЕМЕНТ ЗВІТНОСТІ	ОПИС	РОЗДІЛ ЗВІТУ, КОМЕНТАРІ
102-19	Делегування повноважень	Наглядова рада делегує виконавчому директору загальні питання управління діяльністю компанії, включно з питаннями сталого розвитку. Виконавчий директор відповідає за управління та залучення структурних підрозділів до участі в реалізації ініціатив у сфері сталого розвитку. Наглядова рада взаємодіє з менеджментом для визначення пріоритетності питань із забезпечення сталого розвитку, що є найбільш актуальними для діяльності компанії та ключових зацікавлених сторін.
102-22	Склад вищого органу корпоративного управління та його комітетів	Наглядовою радою «Фармак» створено такі комітети: • Комітет з питань призначень та винагород. • Комітет з питань аудиту. • Комітет з питань розвитку та маркетингу. • Комітет з питань інвестицій та науки.
102-23	Чи є голова вищого органу корпоративного управління також виконавчим директором	Ні
102-24	Висунення та добір кандидатів у члени вищого керівного органу	Члени Наглядової ради акціонерного товариства обираються акціонерами під час проведення Загальних зборів товариства на строк не більший, ніж три роки. Особи, обрані членами Наглядової ради, можуть переобиратися необмежену кількість разів. Членом Наглядової ради акціонерного товариства може бути лише фізична особа. Член Наглядової ради не може бути одночасно членом виконавчого органу Товариства. До складу Наглядової ради обираються акціонери або особи, які представляють їхні інтереси, та/або незалежні директори. Обрання членів Наглядової ради Товариства здійснюється виключно шляхом кумулятивного голосування. Кількісний склад Наглядової ради встановлюється Статутом Товариства.

ЕЛЕМЕНТ ЗВІТНОСТІ	ОПИС	РОЗДІЛ ЗВІТУ, КОМЕНТАРІ
102-25	Конфлікт інтересів	Докладну інформацію про конфлікт інтересів надано у Антикорупційній програмі «Фармак» https://farmak.ua/wp-content/uploads/2020/09/antikorupczijna-programa-at-farmak_r-2.pdf
102-30	Ефективність процесів управління ризиками	Докладну інформацію надано в Річному звіті емітента цінних паперів за 2020 рік: https://farmak.ua/financial-statements-and-information-about-thecompany/ с. 28-29
102-40	Список груп зацікавлених сторін	Розділ 1, с. 10
102-41	Колективні договори	Розділ 4, с. 30
102-42	Ключові зацікавлені сторони	Ключові зацікавлені сторони вказані у розділі 1, с. 10 Групи стейкхолдерів визначаються залежно від рівня впливу «Фармак» на них, а також їх впливу на діяльність компанії.
102-43	Підхід до взаємодії із зацікавленими сторонами	Розділ 1, с. 11
102-44	Ключові теми та питання, які було порушено зацікавленими сторонами	Розділ 1, с. 11
102-46	Визначення змісту Звіту та меж аспектів	Суттєві питання цього звіту було визначено за важливістю для «Фармак» і ключовими стейкхолдерами. А саме питання, що можуть спричинити економічний, соціальний чи екологічний вплив.

ЕЛЕМЕНТ ЗВІТНОСТІ	ОПИС	РОЗДІЛ ЗВІТУ, КОМЕНТАРІ
102-47	Перелік суттєвих аспектів	Розділ 1, с. 10
102-48	Коригування показників	Коригувань показників не було
102-49	Зміни у звітності	Змін у звітності не було
102-50	Звітний період	Розділ 1, с. 11
102-51	Дата публікації останнього звіту	2020 рік
102-52	Цикл звітності	Розділ 1, с. 11
102-53	Контактна особа, до якої можна звернутися з питаннями щодо цього Звіту	O.Basko@farmak.ua Олена Басько, менеджерка із корпоративної та соціальної відповідальності «Фармак»
102-54	Варіант підготовки звітності відповідно до стандартів GRI, який обрала організація	Звіт підготовлено відповідно до стандартів Глобальної ініціативи звітності у сфері сталого розвитку GRI (базовий варіант відповідності). Звіт також містить інформацію про внесок «Фармак» у досягнення Цілей сталого розвитку ООН.
102-55	Таблиця показників стандартів GRI	с. 51
102-56	Зовнішня перевірка даних у Звіті	Надана у Звіті інформація про фінансові показники підлягає зовнішній перевірці й підтвердженню. Нефінансові показники не проходили незалежної перевірки.

ЕЛЕМЕНТ ЗВІТНОСТІ	ОПИС	РОЗДІЛ ЗВІТУ, КОМЕНТАРІ
GRI 203: НЕПРЯМИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ВПЛИВ 2016		
205-2	Інформування про антикорупційні політики й процедури та проведення відповідних тренінгів	Докладну інформацію надано в Річному звіті емітента цінних паперів за 2020 рік: https://farmak.ua/financial-statements-and-information-about-thecompany/ с. 61
GRI 207: ПОДАТКИ 2019		
207-1	Підхід до оподаткування	Розділ 4, с. 34
GRI 302: ЕНЕРГІЯ 2016		
302-1	Споживання енергії у межах організації	Розділ 5, с. 42
GRI 303: ВОДА ТА СТИЧНІ ВОДИ 2018		
303-2	Управління впливом, пов'язаним зі скиданням води	Розділ 5, с. 38, 39
303-5	Споживання води	Розділ 5, с. 42

ЕЛЕМЕНТ ЗВІТНОСТІ	ОПИС	РОЗДІЛ ЗВІТУ, КОМЕНТАРІ
GRI 305: ВИКИДИ 2016		
305-1	Прямі викиди парникових газів (сфера охоплення 1)	Розділ 5, с. 37
GRI 306: ВІДХОДИ 2020		
306-1	Утворення відходів та значний вплив, пов'язаний з відходами	Розділ 5, с. 40-41
306-2	Управління значним впливом, пов'язаним із відходами	Розділ 5, с. 40-41
306-3	Загальний обсяг утворюваних відходів	Розділ 5, с. 40-41
306-4	Відходи, які не було передано на утилізацію	Розділ 5, с. 40-41
306-5	Відходи, передані на утилізацію	Розділ 5, с. 40-41

ЕЛЕМЕНТ ЗВІТНОСТІ	ОПИС	РОЗДІЛ ЗВІТУ, КОМЕНТАРІ
GRI 401: ЗАЙНЯТІСТЬ 2016		
401-1	Загальна кількість найнятих працівників та плинність кадрів	Середньооблікова чисельність штатних працівників облікового складу (осіб) – 2761. Середня чисельність позаштатних працівників та осіб, які працюють за сумісництвом (осіб) – 32.
401-3	Відпустка для догляду за дитиною	Кількість наданих відпусток по догляду за дитиною: чоловікам – 0; жінкам – 64;
GRI 403: ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА 2018		
403-1	Система управління охороною праці та промисловою безпекою	Докладну інформацію надано в Річному звіті емітента цінних паперів за 2020 рік: https://farmak.ua/financial-statements-and-information-about-thecompany/ с. 11, 59-60
403-5	Навчання працівників з питань охорони праці та безпеки	Розділ 4, с. 30
403-6	Захист здоров'я працівників	Розділ 4, с.30
403-9	Виробничі травми	За період 2020 року нещасних випадків, пов'язаних з виробництвом, аварій, аварійних ситуацій, пов'язаних з використанням небезпечних речовин, не виникало.

ЕЛЕМЕНТ ЗВІТНОСТІ	ОПИС	РОЗДІЛ ЗВІТУ, КОМЕНТАРІ
GRI 404: ПІДГОТОВКА ТА НАВЧАННЯ 2016		
404-1	Середня кількість годин навчання на одного працівника в рік	- Обов'язкове (внутрішнє) навчання: Фахівець – приблизно 52 години / Робітник – приблизно 38 годин - Зовнішнє навчання – приблизно 25 годин.
404-2	Програми з розвитку навичок працівників	Деякі теми (їх понад 100): - Теорія та практика GMP. - Вимоги щодо фармаконагляду. - Щорічні огляди якості продукту відповідно до вимог GMP. - Нові підходи у галузі мікробіології та оптимізації лабораторних тестувань. - Глобальна реєстрація та управління життєвим циклом. - Створення ощадливого виробництва «LEAN». Управління проектами. - Статистичні методи. - Проведення ефективних перемовин. - Техніка проведення візитів до лікарів у сучасних умовах. - Навчання за препаратами та їх застосуванням за такими терапевтичними групами: кардіологія, неврологія, ендокринологія, хірургія, травматологія, ревматологія. - У межах програми розвитку «SOFT SKILLS TRAINING FARMAC» проведено такі тренінги: ✓ Excel для бізнесу; ✓ Якісний зворотний зв'язок; ✓ Рекрутинг та онбординг для керівників; ✓ Інтернет-маркетинг; ✓ Синдром емоційного вигорання; ✓ Можливості PowerPoint; ✓ Усе про SMED «Мистецтво швидкої переналадки»; ✓ Тайм-менеджмент; ✓ Майстерня наставництва. - Для реалізації системи розвитку менеджерів різних рівнів управління та створення єдиної управлінської культури створено Модульні програми з розвитку управлінських компетенцій.
404-3	Частка працівників, щодо яких проводиться регулярна оцінка ефективності діяльності та кар'єрного потенціалу	Регулярна оцінка проводиться для 100 % співробітників компанії.

Фармак